

نگرش سنجی

مردم عربستان

درباره سال ۲۰۲۴

معاونت بررسی های اقتصادی

اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تهران

تهیه کننده:

شراره کامرانی

معاونت بررسی های اقتصادی

اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تهران

موضوع این گزارش، الزامات موضوع اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تهران نیست.

اردیبهشت ۱۴۰۳

استفاده از مطالب این گزارش با ذکر منبع بلامانع است.

فهرست مندرجات

۴ خلاصه مدیریتی
۵ پیش بینی های عمومی
۸ اقتصاد
۱۵ محیط زیست
۲۰ جامعه
۳۱ تکنولوژی

خلاصه مدیریتی

«نگرش» طی فرآیندهای درهم تنیده‌ای از ژنتیک، عوامل روانشناختی و چگونگی جامعه‌پذیری افراد شکل می‌گیرد. نگرش منجر به تثبیت باور در ذهن افراد و مبنای رفتار آن‌ها در محیط‌های فردی و اجتماعی است و در شرایط و تحت تاثیر عوامل مختلف ممکن است تغییر یا تعدیل یابد. در دهه‌های اخیر به دلیل تاکید بر همبستگی بین نگرش و رفتار، سنجش و اندازه‌گیری نگرش مردم در جامعه و سازمان‌ها به شدت رایج شده است و خصوصا دولت‌ها و سیاستگذاران از این ابزار به عنوان دماسنجی اجتماعی خصوصا در حوزه ارزیابی خطمشی‌ها استفاده می‌کنند تا با واکاوی نوع نگرش مردم، از میزان انطباق عمومی با سیاست‌ها آگاهی یافته و تاثیرات اجتماعی و بازیگرانی که سیاست‌ها بیشترین تاثیر را بر آن‌ها دارند و نیز رفتارهای آتی مردم را شناسایی و اقدامات مداخله‌ای را برنامه‌ریزی نمایند. نگرش سنجی‌ها همچنین به دلیل عیان کردن احساسات مردم نسبت به اهداف و برنامه‌های سیاست‌گذاران، ابزار کارآمدی در تشخیص اهدافی است که لازم است برنامه‌ریزی‌های غیرمستقیم برای تحقق موارد مغایر با نظر مردم صورت پذیرد. به دلیل کارکرد موثر نگرش سنجی در برنامه‌ریزی و اداره جوامع، امروزه در کشورهای مختلف موسسات معتبری به طور تخصصی پروژه‌های نگرش و افکارسنجی را برای دولت‌ها، سازمان‌ها و اتاق‌های فکر انجام می‌دهند. گروه تحقیقاتی Ipsos¹ نیز گزارشی از نگرش سنجی مردم عربستان در خصوص سال ۲۰۲۴ منتشر کرده است. در سال‌های اخیر با توجه به سند چشم انداز ۲۰۳۰، عربستان رشد چشمگیری در شاخص‌های اجتماعی و اقتصادی داشته است. از آنجا که این کشور برنامه‌های گسترده‌ای برای رهایی از اقتصاد تک‌محصولی و پیامدهای آن دارد، می‌تواند الگویی در سیاست‌گذاری‌های توسعه‌ای برای کشورهای تک‌محصولی و در حال توسعه باشد. به همین دلیل، در این گزارش، در کنار تجزیه و تحلیل داده‌های آماری نگرش سنجی Ipsos از مردم عربستان، تحلیل‌هایی از شاخص‌های اجتماعی و اقتصادی این کشور ارائه شده است. به طور کلی با عنایت به نتایج داده‌ها و مطالعات اسنادی می‌توان گفت در اغلب شاخص‌ها خوشبینی بالایی در بین مردم عربستان نسبت به سیاست‌های دولت وجود دارد که اثر این خوش‌بینی عمومی در وفاق و انسجام اجتماعی و قوام مشارکت نمود خواهد داشت. تقریباً ۹۰٪ مشارکت‌کنندگان در این نگرش سنجی معتقد بودند سال ۲۰۲۴ نسبت به ۲۰۲۳ سال بهتری خواهد بود و تقریباً ۸۰٪ باور دارند اقتصاد جهان در ۲۰۲۴ قوی‌تر خواهد شد. این میزان ۲۹٪ بالاتر از متوسط جهانی است. عربستانی‌های مشارکت‌کننده در این نگرش سنجی ۲۵٪ کمتر از متوسط جهانی باور دارند در این کشور بیکاری افزایش می‌یابد و ۵۴٪ یعنی بیش از نیمی از پاسخگویان گفته‌اند قدرت خرید مردم در ۲۰۲۴ افزایش خواهد داشت. با توجه به داده‌ها به نظر می‌رسد عربستانی‌ها ۴٪ کمتر نسبت به متوسط جهانی از روند گرمایش زمین مطلع بوده‌اند اما ۹٪ بیشتر از متوسط جهانی به دولت خود برای پیگیری اهداف «مصرف کربن صفر» اعتماد دارند. آن‌ها ۴٪ کمتر نسبت به متوسط جهانی اعتقاد دارند که در ۲۰۲۴ شهرها به سمت محدودیت بیشتر برای استفاده از خودروی شخصی خواهند رفت اما ۲۸٪ بیشتر از متوسط جهانی امیدوارند کشورشان در المپیک ۲۰۲۴ مدال کسب کند. آن‌ها همچنین ۲۸٪ بیشتر از متوسط جهانی امیدوارند در سال ۲۰۲۴ به زنان و مردان در برابر کار یکسان مزد یکسان پرداخت شود و ۲۰٪ بیشتر از متوسط جهانی، نسبت به ایجاد مشاغل تازه توسط هوش مصنوعی در عربستان امیدوارند. عربستانی‌ها همچنین ۱۵٪ کمتر از متوسط جهانی قصد دارند مصرف خود در حوزه رسانه‌های اجتماعی را کاهش دهند، اما ۷٪ بیشتر از متوسط جهانی، انتظار دارند ربات‌ها در سال ۲۰۲۴ به کمک پزشکان بیایند.

¹ سومین آژانس تحقیقاتی بزرگ جهان که ۱۹۵۰۰ کارمند و در ۸۹ کشور جهان دفتر دارد.

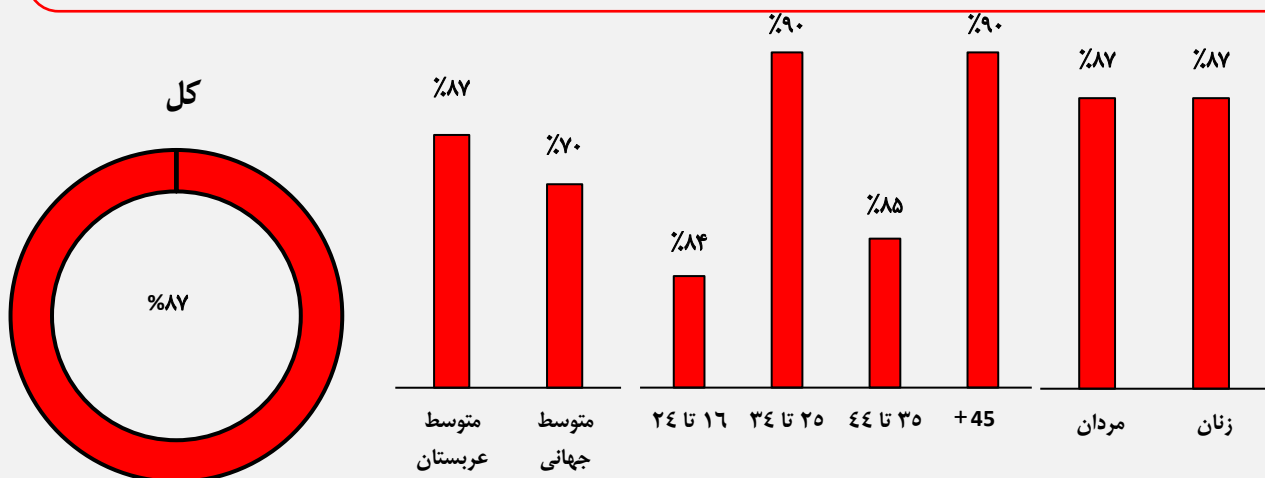

پیش بینی های عمومی

خوشبینی

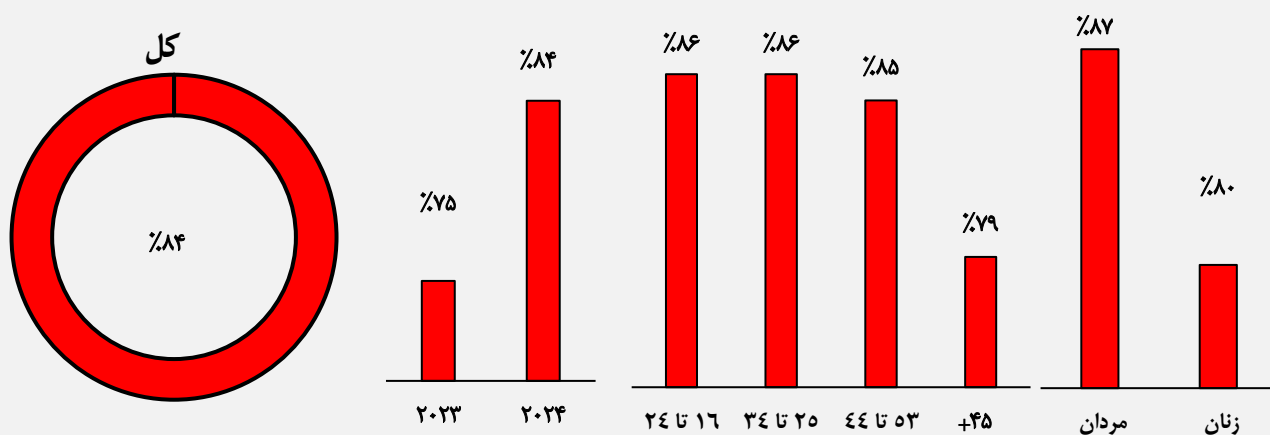
احتمال بهتر بودن سال ۲۰۲۴ نسبت به سال ۲۰۲۳

بر مبنای ویژگی‌های جمعیت شناختی

قطعیت در مورد انجام دادن کارهایی برای خود یا دیگران در سال ۲۰۲۴

بر مبنای ویژگی‌های جمعیت شناختی

تحلیل شاخص خوشبینی

آمار ارائه شده در نگرش سنجی عربستانی ها در بخش شاخص خوشبینی نشانگر تمایل عمومی مردم عربستان به انتخاب دیدگاه‌های امیدوارانه‌تر و انتظارات مثبت در سال جدید در این کشور و بیانگر آهنگ رشد خوشبینی نزد مردم عربستان نسبت به آینده است که بی‌شک این وضعیت با مشارکت فعال عربستان در امور جهانی و برنامه‌های توسعه‌ای (فرهنگی-اجتماعی، اقتصادی و سیاسی) این کشور همبستگی مستقیم دارد.

همانگونه که در آمار فوق مشاهده می‌شود، زنان و مردان عربستانی به یک میزان (۸۷٪) امیدوار هستند که سال ۲۰۲۴ سال بهتری باشد، اما در آمار مربوط به شاخص «انجام کارهایی برای خود یا دیگران در ۲۰۲۴»، مردان با قطعیت بیشتری (۸۷٪) نسبت به زنان (۸۰٪) اطمینان داشته‌اند که در سال ۲۰۲۴ به طور قطع کارهایی برای خود یا دیگران انجام خواهند داد. اگرچه افزایش میزان تحصیلات زنان عربستانی (۹۳٪ در سال ۲۰۱۷ نسبت به ۵۷٪ در سال ۱۹۹۲) همراه با تحولات اجتماعی و اقتصادی سال‌های اخیر این کشور، در افزایش میزان خوشبینی خصوصا در بین زنان عربستان موثر بوده، اما از آن جایی که این شاخص در کنار خوشبینی، به نوعی بیانگر نگاه فرد به فاعلیت خود نیز هست، به نظر می‌رسد هنوز مردان عربستانی با قاطعیت و اراده بیشتری در مورد فاعلیت خود می‌اندیشند و به رغم کلیه بهبودهای اجتماعی، بیش از زنان باور دارند که قطعا در سال جدید می‌توانند برای خود یا دیگران کاری را انجام خواهند داد. نکته قابل تامل دیگر آن که براساس این نظرسنجی به موازات افزایش سن، پاسخ دهندگان بیشتر احتمال می‌دهند وضعیت در سال جدید بهبود یابد (غیر از گروه سنی ۳۵ تا ۴۴ ساله‌ها که ۵٪ کمتر از گروه سنی قبل از خود احتمال داده‌اند اوضاع بهتر شود). به این ترتیب، به نظر می‌رسد افزایش خوشبینی به موازات افزایش سن، می‌تواند در بهبود کیفیت زندگی در سنین بالاتر موثر باشد اما برابری خوشبینی نزد گروه‌های سنی ۲۵ تا ۳۴ ساله و ۴۵+ نشان می‌دهد

نرخ عمومی احتمال بهتر بودن سال جدید نسبت به ۲۰۲۳، در عربستان ۸۷٪ در مقایسه با نرخ جهانی آن به میزان ۷۰٪ است. این نرخ در سال ۲۰۲۳ در عربستان ۶۵٪ و نرخ جهانی آن ۳۰٪ بوده و اگرچه میزان آن در عربستان از متوسط جهانی بالاتر است، اما آهنگ رشد این نرخ در بعد جهانی، شتاب بیشتری نسبت به عربستان داشته است.

خوش‌بینی از سرمایه‌های مهم روانشناختی و سلامت روانی و اجتماعی است و در ترکیب با مولفه‌های رضایتمندی در سایر حوزه‌ها از جمله حوزه‌های فردی، اجتماعی و اقتصادی، ضمن تبدیل به سرمایه اجتماعی، موجب ارتقاء سطح امید و اعتماد در جامعه می‌گردد که دو فاکتور یاد شده از مهمترین عناصر شکل دهنده نیروهای وفاق و همبستگی، تعلق اجتماعی، تعاملات اجتماعی مطلوب و انگیزه بخش کار و تلاش و مشارکت بوده و از سوی دیگر ارتقا میزان خوشبینی در جوامع با گرایش مردم به مهاجرت و آسیب‌های اجتماعی، همبستگی معکوس دارد.

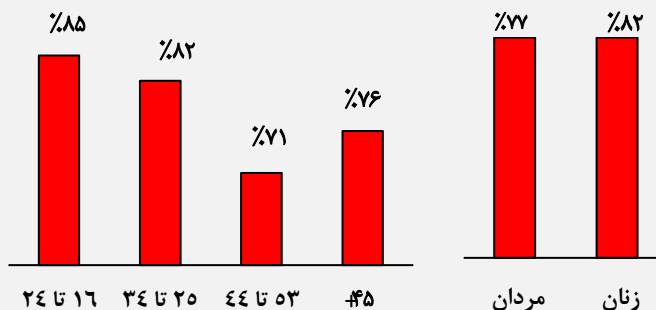

اقتصاد

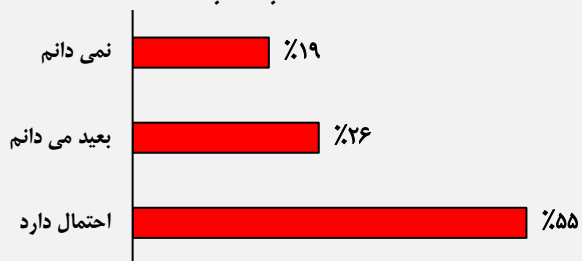

بهبود اقتصاد عربستان در سال ۲۰۲۴

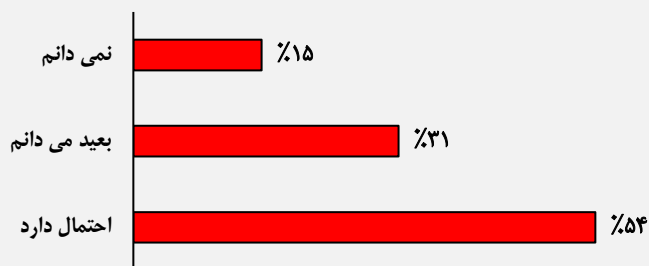
اقتصاد عربستان در سال ۲۰۲۴ بهتر از سال ۲۰۲۳ خواهد بود

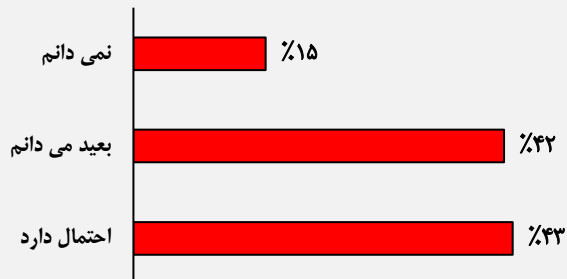
بالاتر بودن نرخ بهره در عربستان سال ۲۰۲۴ به نسبت ۲۰۲۳

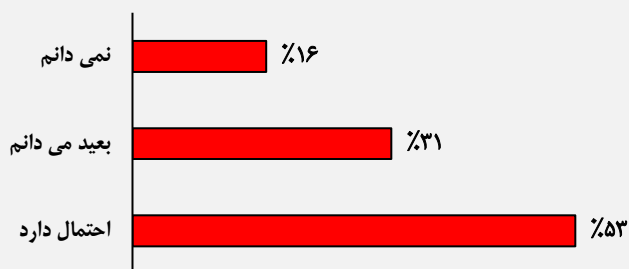
بالاتر بودن سرعت افزایش تورم از درآمد مردم

افزایش بیکاری عربستان ۲۰۲۴ نسبت به ۲۰۲۳

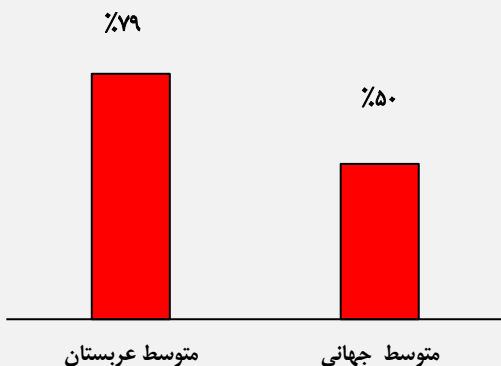
بالاتر بودن تورم عربستان ۲۰۲۴ نسبت به ۲۰۲۳

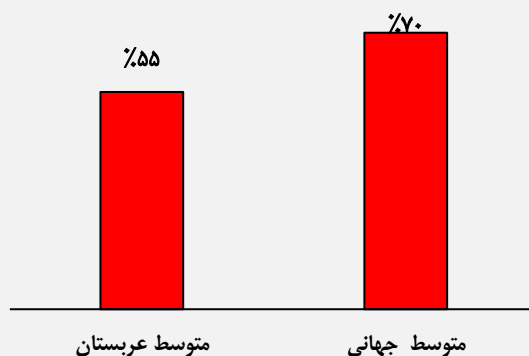

مقایسه اقتصاد عربستان با اقتصاد جهان در سال ۲۰۲۴

بهبود اقتصاد جهانی ۲۰۲۴ به نسبت ۲۰۲۳

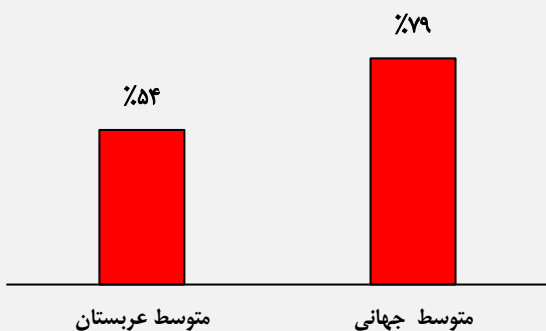

بالاتر بودن نرخ بهره در کشور من در ۲۰۲۴ به نسبت ۲۰۲۳

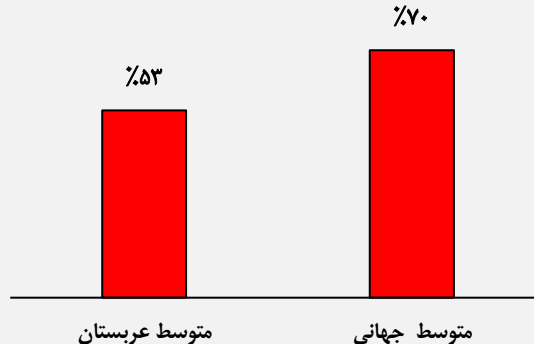
بالاتر بودن سرعت افزایش تورم از درآمد مردم در

کشور من در ۲۰۲۴ به نسبت ۲۰۲۳

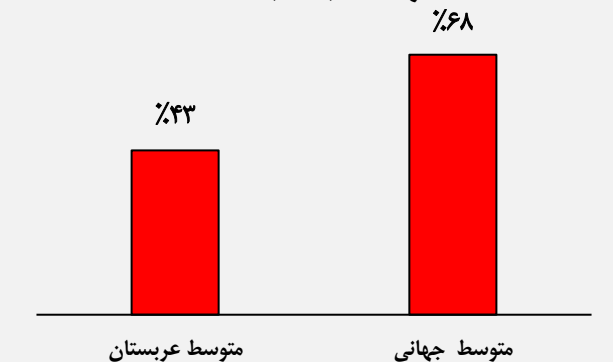
بالاتر بودن تورم در کشور من در ۲۰۲۴ به نسبت

۲۰۲۳

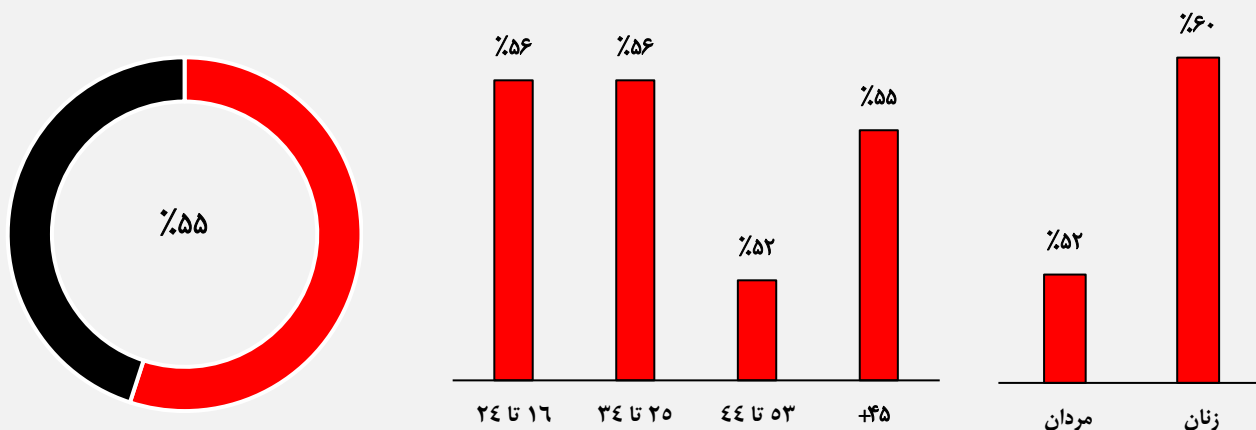
بالاتر بودن بیکاری در کشور من

در ۲۰۲۴ به نسبت ۲۰۲۳

احتمال افزایش نرخ بهره در سال ۲۰۲۴

بر مبنای ویژگی‌های جمعیت شناختی

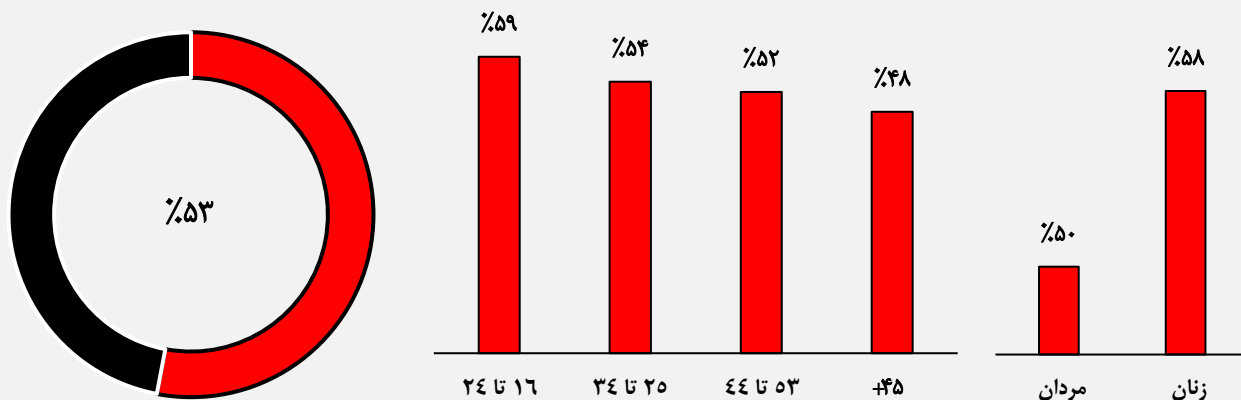
احتمال افزایش قدرت خرید در عربستان در سال ۲۰۲۴

بر مبنای ویژگی‌های جمعیت شناختی

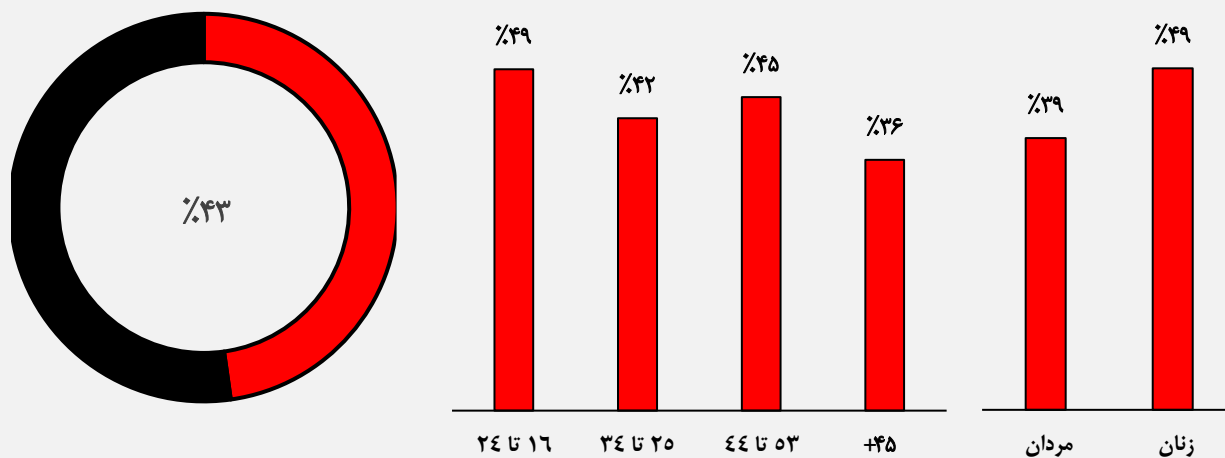
احتمال افزایش تورم در عربستان در سال ۲۰۲۴

بر مبنای ویژگی‌های جمعیت شناختی

احتمال افزایش بیکاری در عربستان در سال ۲۰۲۴

بر مبنای ویژگی‌های جمعیت شناختی

تحلیل شاخص اقتصاد

آمارهای صندوق بین‌المللی پول (پیش‌بینی آوریل) رشد اقتصاد جهان در سال ۲۰۲۴ را ۳.۲٪ نشان می‌دهد که نسبت به سال قبل تقریباً تغییری ندارد. گرچه ممکن است رشدی ناشی از فعالیت بازارهای نوظهور نیز به چشم آید.

در حالی که شرایط مالی ضعیف و تنش‌های ژئوپلیتیک موجب باقی ماندن نوسانات در اقتصاد جهان هستند و «عدم قطعیت» همچنان اسم رمز اقتصاد جهان در سال ۲۰۲۴ محسوب می‌شود، اما ۷۹ درصد مردم عربستان به بهبود و قوی شدن اقتصاد جهان در سال جاری خوشبین هستند. در این زمینه زنان (۸۲٪) از مردان (۷۷٪) و گروه سنی ۱۶ تا ۲۴ ساله‌ها (۸۵٪) خوشبین‌تر هستند. این ارقام بیانگر امید بیشتر زنان و جوانان به بهبود وضعیت جهانی و حاکی از جریان خوشبینی بین مردم این کشور است. این در حالی است که برآوردهای صندوق هم از اقتصاد عربستان، وضعیت روبه بهبود این کشور را نشان می‌دهد، به طوری که پیش‌بینی شده در سال ۲۰۲۵، رشد اقتصادی این کشور از متوسط جهان نیز بالاتر خواهد رفت. البته بیش از نیمی از پاسخ دهندگان به نگرش سنجی (۵۴٪) اعتقاد داشته‌اند احتمال دارد سرعت افزایش تورم از درآمد مردم بالاتر باشد و ۵۵٪ نیز اعتقاد داشته‌اند احتمال دارد نرخ بهره در عربستان در سال ۲۰۲۴ افزایش یابد. همچنین ۵۳٪ گفته‌اند احتمال دارد تورم در عربستان نسبت به سال گذشته بیشتر باشد و ۴۳٪ نیز عنوان کرده‌اند احتمال دارد بیکاری در عربستان نسبت به سال قبل افزایش یابد.

به این ترتیب ملاحظه می‌شود تقریباً نیمی از پاسخ دهندگان، نگرانی‌هایی از وضعیت اقتصاد عربستان دارند که با عنایت به آمار ارائه شده، می‌توان «تورم» را عامل اصلی این نگرانی و «انتظارات تورمی» را از پیامدهای استمرار وضعیت تورمی دانست؛ به این معنا که ادراک مردم از تورم در آینده یعنی انتظارات تورمی به نوبه خود در جامعه روبه بهبود عربستان نیز سازوکار دارد و به مثابه «دست نامرئی» در دستکاری تصمیم‌گیری‌های مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان نقش خواهد داشت.

به هر روی، توزیع نامناسب ثروت در جامعه از اثرات کلی تورم بر اقتصاد است که از طریق کاهش قدرت خرید، فشار بیشتر بر اقشار کم‌درآمد، کاهش سرعت رشد اقتصادی و رکود و کاهش ارزش پول در جامعه رخنمون می‌گردد و سیاستگذاران با روی آوری به سیاست‌های پولی از جمله افزایش نرخ بهره، تلاش می‌کنند آن را کنترل می‌کنند که نشانگان هر دو مورد یعنی بیم از تورم و افزایش نرخ بهره در نگرش مردم عربستان مشاهده می‌شود.

البته از آن جایی که در عربستان از محل درآمدهای سرشار نفتی و واردات اکثر کالاهای مصرفی و میخکوب قیمت ارز، نرخ تورم تفاوت فاحشی با شرکای تجاری مهم این کشور ندارد و حتی در برخی سال‌ها در این کشور تورم منفی نیز مشاهده شده است. در عربستان تحولات و تکانه‌های (با منشا خارجی) حوزه‌های مواد خام و فرآورده‌های کشاورزی بر تورم این کشور اثرگذار هستند و این کشور از تکانه‌های قیمت انرژی در سطح جهان مصون است و این نوع تنش‌ها بر اقتصاد این کشور تاثیر چندانی ندارند. با این همه در سال‌های اخیر در عربستان، نرخ تورم افزایشی نسبی را تجربه کرده است و خصوصاً پس از جنگ روسیه و اوکراین نیز به دلیل افزایش قیمت مواد اولیه و موج تورمی بزرگی که در اقتصاد جهان ایجاد شد، اقتصاد عربستان نیز از این وضعیت تاثیر پذیرفت که البته در سال ۲۰۲۳ تورم در این کشور کنترل و کاهش داده شد.

در حالی که وضعیت اقتصاد جهانی که هنوز از مدار رشد مناسب فاصله دارد، اما سند چشم‌انداز عربستان برای سال ۲۰۳۰ اهدافی از جمله کاهش نرخ بیکاری به ۷ درصد و افزایش نرخ مشارکت زنان به ۳۰ درصد را دنبال می‌کند. در حال حاضر نیز کاهش وابستگی به نفت در رشد اقتصادی عربستان موثر بوده و این کشور به خوبی توانسته است با شرایط جدید و تغییر پیشران‌های رشد اقتصادی تطبیق یابد یا در جهت آن برنامه‌ریزی نماید. در حالی که متوسط نگرش مردم عربستان به بهبود اقتصاد جهانی در ۲۰۲۴، ۷۹٪ بوده، این رقم در بعد جهانی ۵۰٪ بوده است. همچنین ۵۵٪ مردم عربستان انتظار داشتند نرخ بهره در این کشور نسبت به ۲۰۲۴ افزایش یابد؛ در حالی که این رقم در بعد جهانی، ۷۰٪ بوده است. ۵۴٪ مردم عربستان در این نگرش سنجی اظهار کرده اند احتمال دارد سرعت افزایش تورم از درآمد مردم در سال جدید بیشتر باشد؛ در حالی که نسبت جهانی این رقم، ۷۹٪ بوده است و در خصوص تورم نیز در حالی که ۵۳٪ مردم عربستان احتمال افزایش تورم در سال ۲۰۲۴ را داده اند، اما ۷۰٪ پاسخگویان در بعد جهانی احتمال افزایش تورم در سال جاری را دارند. این ارقام مبین نگاه خوشبینانه تر مردم عربستان به اوضاع اقتصادی کشور در مقایسه با مردم سایر کشورها است.

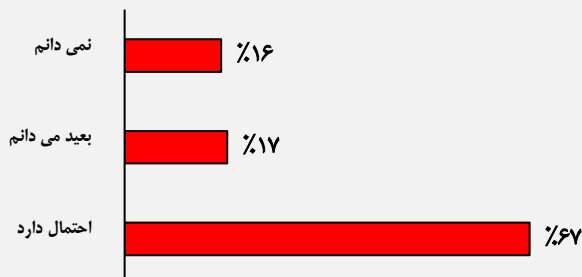
محیط زیست

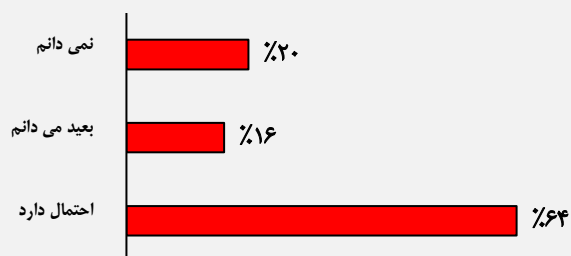
محیط زیست در عربستان در سال ۲۰۲۴

بر مبنای ویژگی‌های جمعیت شناختی

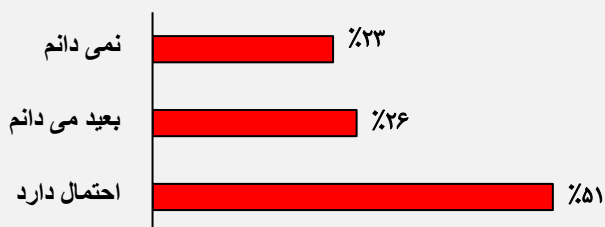
افزایش متوسط جهانی دمای هوا

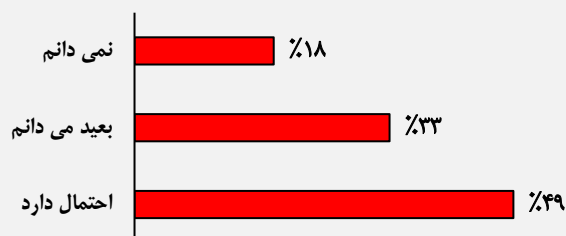
گرایش و معرفی اهداف بیشتر کاهش فوری کربن توسط دولت عربستان

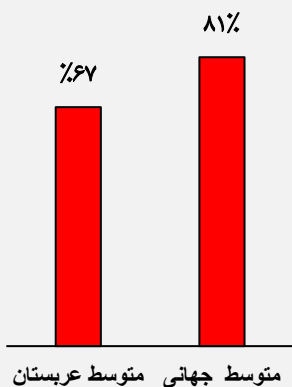
روی دادن حوادث اقلیمی بیشتر در عربستان ۲۰۲۴ نسبت به ۲۰۲۳

محدودیت های بیشتر برای استفاده از اتومبیل شخصی در عربستان

افزایش متوسط جهانی دمای هوا

گرایش و معرفی اهداف بیشتر کاهش فوری کربن توسط دولت کشور من

بیشتر بودن حوادث اقلیمی در کشور من در ۲۰۲۴ نسبت به ۲۰۲۳

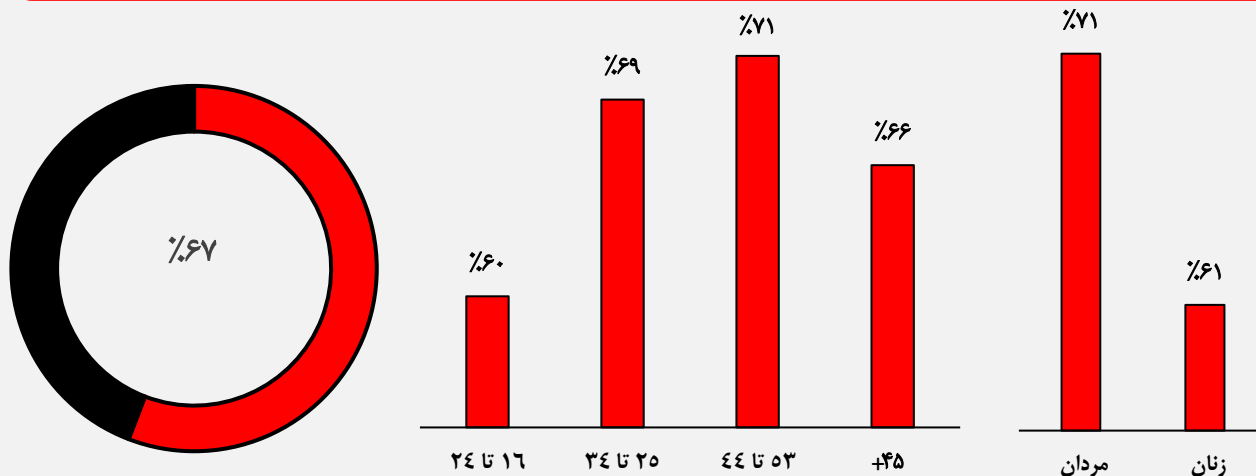

محدودیت های بیشتر در کشور من برای استفاده از خودروی شخصی

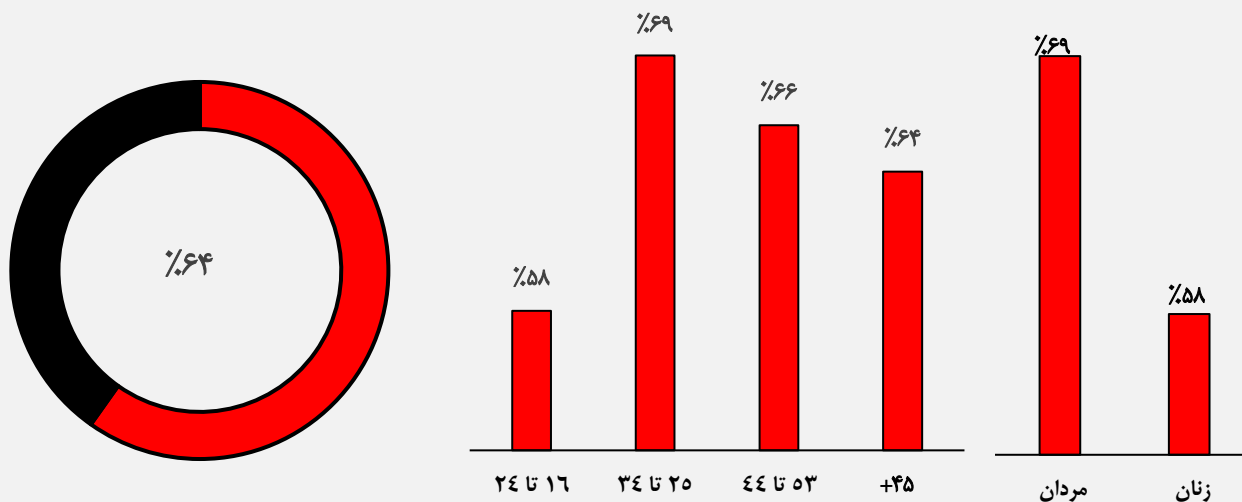
افزایش جهانی دمای هوا در سال ۲۰۲۴

بر مبنای ویژگی‌های جمعیتی شناختی

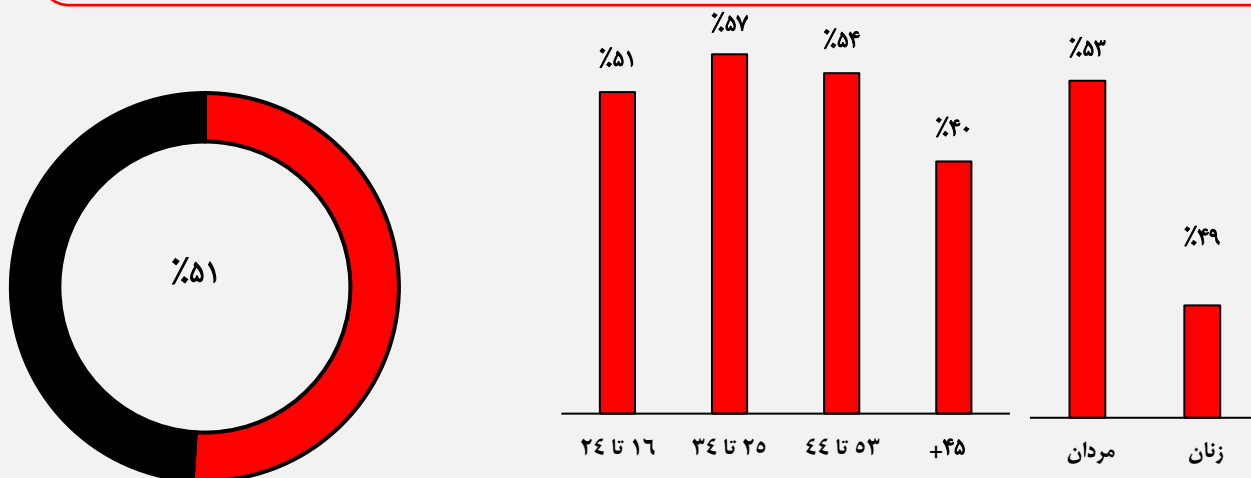
گرایش و معرفی اهداف بیشتر برای کاهش کربن توسط دولت عربستان در سال ۲۰۲۴

بر مبنای ویژگی‌های جمعیتی شناختی

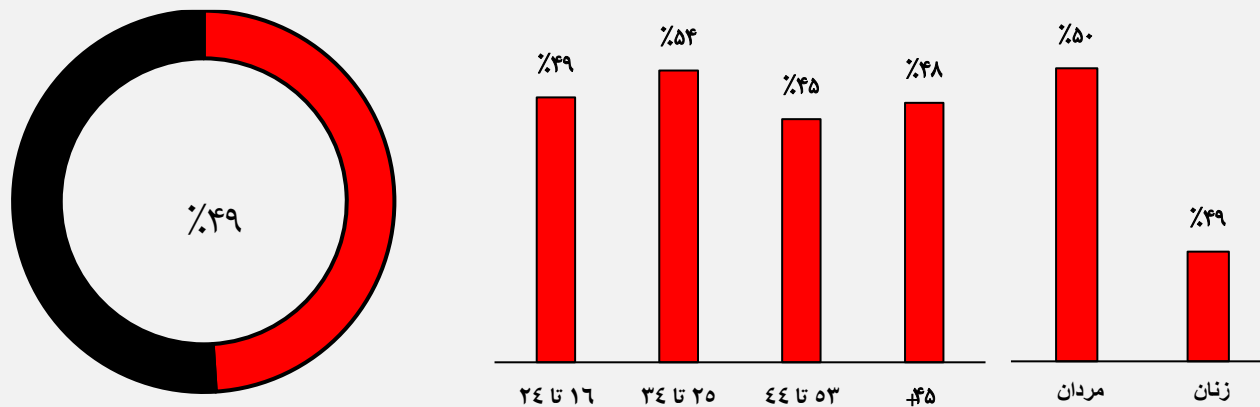
روی دادن حوادث اقلیمی بیشتر در عربستان در سال ۲۰۲۴

بر مبنای ویژگی‌های جمعیت شناختی

محدودیت‌های بیشتر برای استفاده از اتومبیل شخصی در عربستان در سال ۲۰۲۴

بر مبنای ویژگی‌های جمعیت شناختی

تحلیل شاخص محیط زیست

هوای زمین از زمان انقلاب صنعتی روبه گرمای بیشتر است و گازهای گلخانه‌ای که گرما را به دام می‌اندازند، عمدتاً مسئول گرم تر کردن سیاره زمین به شمار می‌روند. دمای زمین از سال ۱۸۵۰ به طور متوسط ۰/۰۶ درجه سانتیگراد در هر دهه و در مجموع حدود ۲ درجه افزایش داشته است. تغییر یک درجه جهانی دما اهمیت بسیاری دارد؛ زیرا گرمای زیادی لازم است تا تمام اقیانوس‌ها، جو و توده‌های خشکی تا این حد گرم شوند. در گذشته افت یک تا دو درجه دما تنها چیزی بود که زمین را به عصر یخبندان کوچک فرو برد. بنابراین گرم شدن زمین خاصه آن که از ۱۹۸۲، شتاب رشد آن تقریباً سه برابر (۲۰/۰ درجه سانتیگراد در هر دهه) رسیده است. اثر عمده گرمای هوا در تغییرات اقلیمی مشاهده می‌گردد و خشکسالی از پیامدهای طبیعی آن به شمار می‌رود. عربستان نیز مانند سایر کشورهای خاورمیانه در یکی از نقاط کانونی متأثر از تغییرات اقلیمی قرار دارد. اصولاً کشورهای ثروتمند مانند عربستان توانایی بیشتری برای مقاومت در برابر شوک‌های حاصل از تغییرات اقلیمی دارند و می‌توانند از طریق شیرین‌سازی آب دریا یا کشاورزی فرامنطقه‌ای، انعطاف و انطباق بیشتری با شرایط ایجاد کنند. دولت عربستان حرکت به سوی «انتشار صفر کربن» و استفاده از انرژی‌های تجدید پذیر و صادرات هیدروژن پاک را در برنامه دارد و در این جهت به نظر می‌رسد عربستان از طریق اصلاحات اقتصادی نظارتی و اجرای سیاست‌های کلان و پایدار و تثبیت و تقویت ساختارهای انگیزشی در زیرساخت‌های این کشور در حال اقدام است. آژانس بین‌المللی انرژی نیز سه کشور چین، عربستان و آمریکا را به عنوان کشورهای پیش‌تاز در این زمینه معرفی کرده است.

موضوع افزایش دمای هوا برای کشورها یک موضوع امنیتی نیز محسوب می‌گردد و پژوهش‌ها نشان می‌دهد بین وقوع اعتراضات و ناآرامی‌ها با تغییرات اقلیمی رابطه معناداری وجود دارد و براین اساس کشورها با اتخاذ رویکردهای کلان و پایدار، می‌کوشند انعطاف لازم را برای سازگاری با شرایط اقلیمی و کاهش آثار منفی آن را ایجاد کنند. آمارهای ارائه شده در بخش نگرش سنجی مردم عربستان به موضوعات زیست محیطی نشان می‌دهد ۶۷٪ پاسخ دهندگان نگران افزایش متوسط جهانی دما هستند؛ درحالی که در سطح جهانی این رقم ۸۱٪ بوده است. ۶۴٪ پاسخ دهندگان عربستانی احتمال می‌دهند دولت برنامه‌هایی در این راستا ارائه دهد که مبین آگاهی بیشتر مردم عربستان از وضعیت گرمایش هوا و اقدامات دولت برای انطباق با شرایط است؛ درحالی که این میزان در سطح جهانی ۵۵٪ بوده است. همچنین ۵۱٪ پاسخ‌دهندگان عربستانی احتمال داده‌اند حوادث اقلیمی بیشتری در عربستان روی دهد. این رقم در سطح جهانی ۷۱٪ بوده است. ۴۹٪ پاسخ دهندگان عربستانی احتمال داده‌اند در ۲۰۲۴ محدودیت‌های بیشتر برای استفاده از اتومبیل شخصی ایجاد شود. این رقم در سطح جهان ۵۳٪ بوده است. برابر تجارب جهانی، اصولاً شهرها در جهت توسعه پایدار در حال پیگیری اهدافی برای محدود کردن استفاده از خودروهای شخصی هستند و این هدف از طریق برنامه‌های ترویجی و انگیزشی، به حوزه‌های فرهنگی و رفتاری جوامع تسری می‌یابد. همچنین آمارهای این نگرش سنجی نشان می‌دهد مردان (۷۱٪) بیش از زنان (۶۱٪) نسبت به افزایش دمای جهانی هوا در ۲۰۲۴ نگرانی داشته‌اند و در میان گروه‌های سنی، ۷۱٪ افراد ۴۴ تا ۵۳ بیشترین و ۶۰٪ افراد ۱۶ تا ۲۴ ساله کمترین احتمال را برای افزایش جهانی دما در ۲۰۲۴ قائل بوده‌اند.

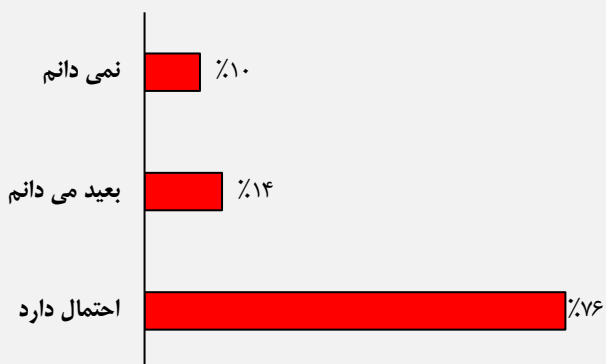

جامعه

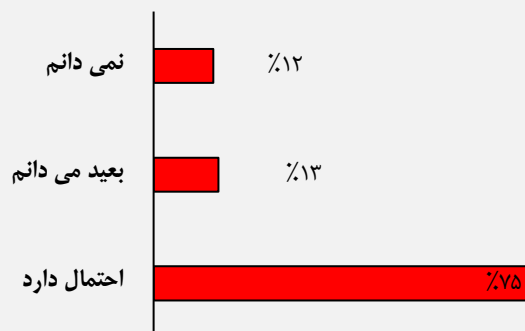

جامعه عربستان در سال ۲۰۲۴

پرداخت دستمزد یکسان به زنان و مردان در ۲۰۲۴

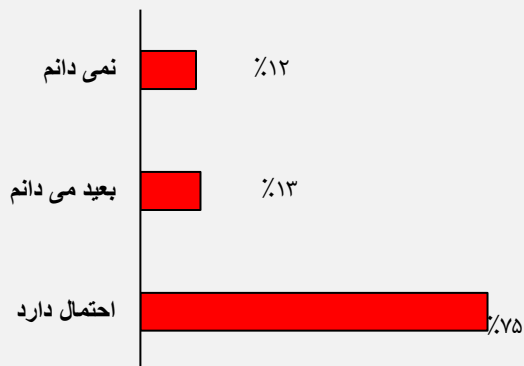
کسب مدال‌های بیشتر در المپیک ۲۰۲۴ توسط عربستان

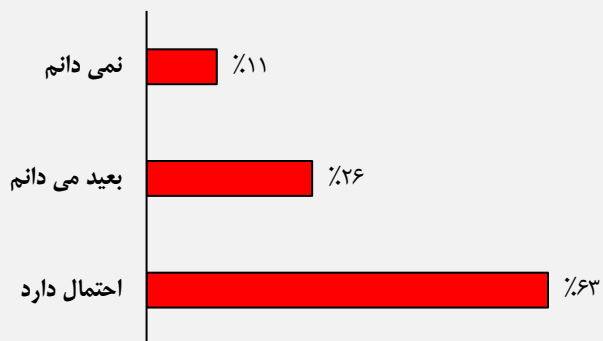
افزایش دورکاری در عربستان ۲۰۲۴

افزایش مهاجرت به عربستان در ۲۰۲۴

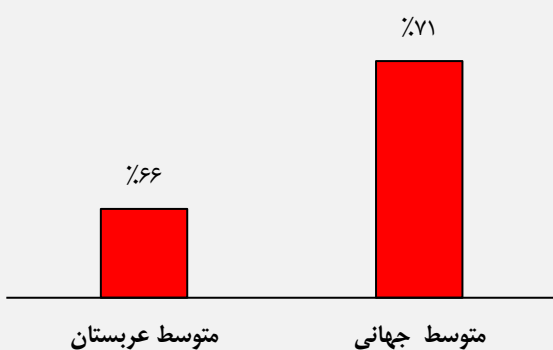

ایجاد مشاغل فراوان توسط هوش مصنوعی در عربستان ۲۰۲۴

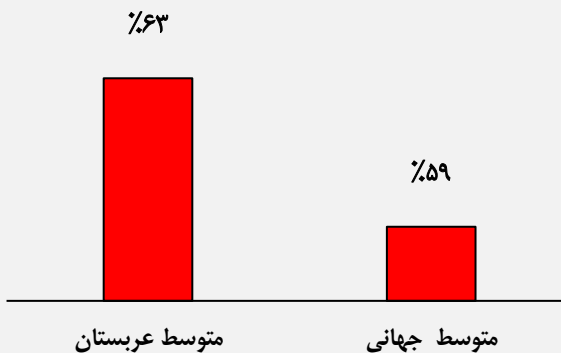

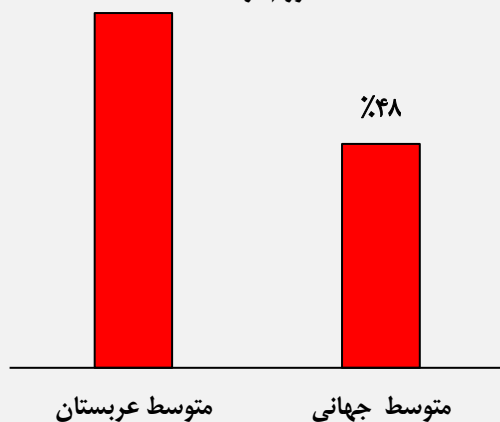
بیشتر شدن مهاجرت به کشورم در ۲۰۲۴

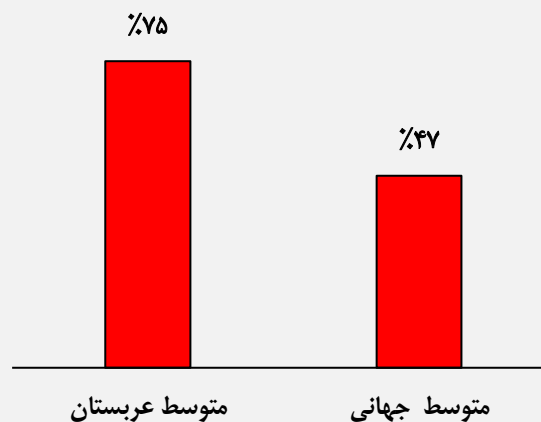
افزایش دورکاری در کشورم در ۲۰۲۴

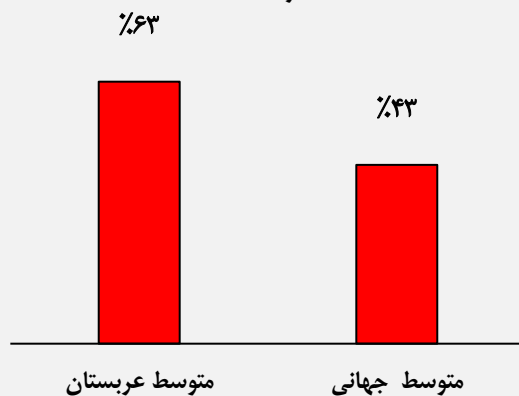
پرداخت دستمزد یکسان به زنان و مردان در کشورم در ۲۰۲۴
۷۶٪

کسب مدال‌های بیشتر در المپیک ۲۰۲۴ توسط کشورم

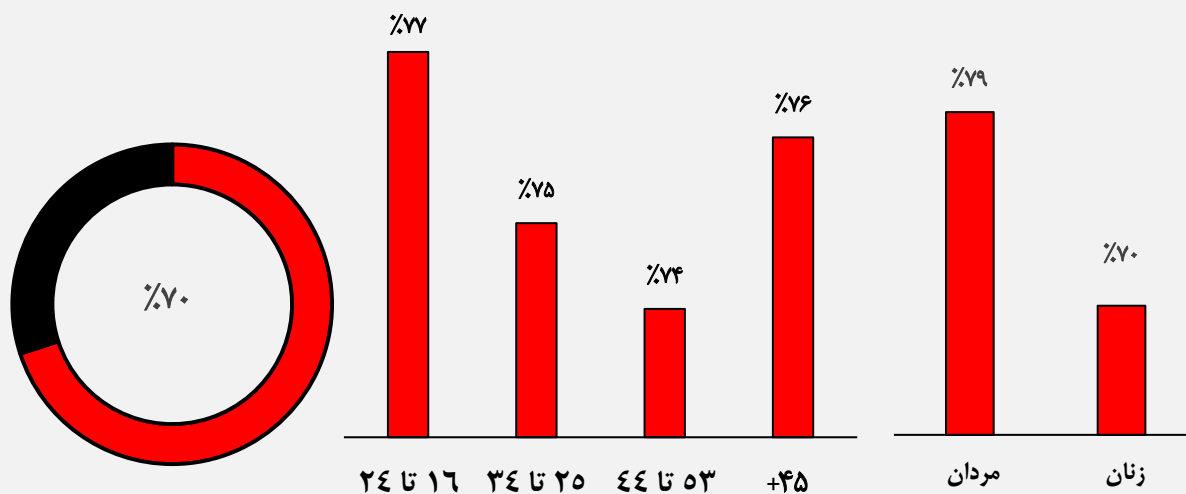

ایجاد مشاغل فراوان توسط هوش مصنوعی در کشورم در ۲۰۲۴

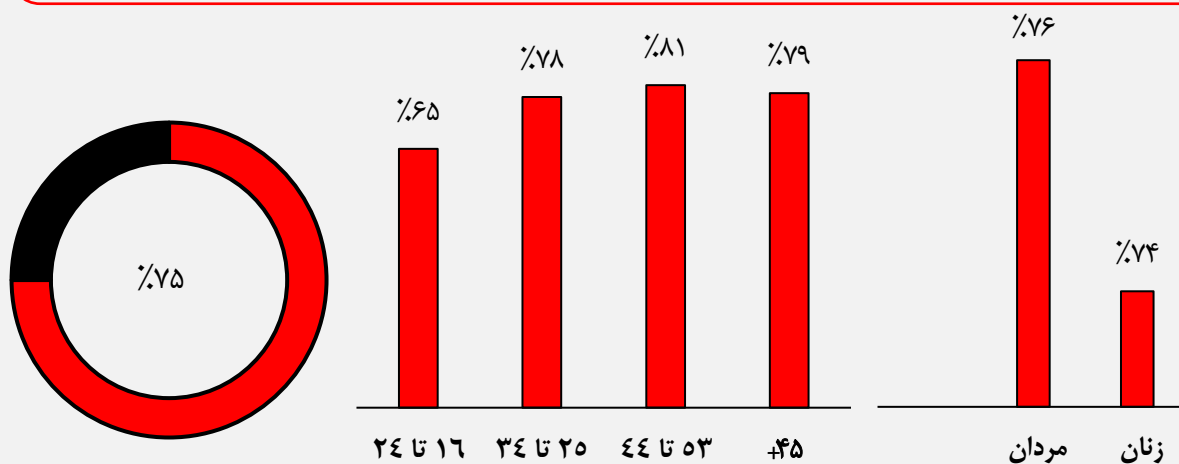

پرداخت دستمزد برابر به زنان و مردان در عربستان در سال ۲۰۲۴

بر مبنای ویژگی‌های جمعیتی شناختی

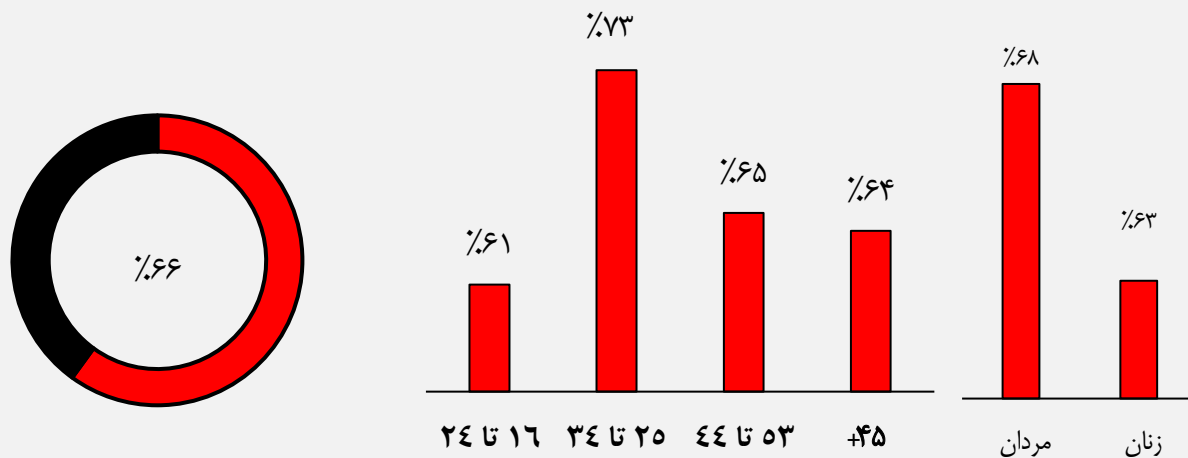

کسب مدال‌های بیشتر توسط عربستان در المپیک ۲۰۲۴

افزایش مهاجرت به عربستان در سال ۲۰۲۴

بر مبنای ویژگی‌های جمعیت شناختی

افزایش میزان دورکاری در عربستان در سال ۲۰۲۴

بر مبنای ویژگی‌های جمعیت شناختی

تحلیل شاخص جامعه

دستمزد برابر

۷۶٪ پاسخ دهندگان عربستانی احتمال داده‌اند در سال ۲۰۲۴ به زنان و مردان دستمزد برابر پرداخت شود. با توجه به بافت سنتی و فرهنگی عربستان و قوانین موجود، این رقم نشان از یک تحول نگرشی وسیع در جامعه عربستان نسبت به حقوق زنان دارد. اهمیت این رقم وقتی بیشتر می‌شود که این رقم با متوسط سطح جهانی شاخص مذکور یعنی رقم ۴۸٪ مقایسه شود که نشان می‌دهد مردم عربستان در سال ۲۰۲۴، ۲۸٪ بیشتر از متوسط جهانی احتمال می‌دهند شاخص برابری دستمزد بهبود یابد. گزارش بانک جهانی می‌گوید زنان به ازای هر دلاری که مردان به دست می‌آورند ۷۷ سنت درآمد دارند. سازمان بین‌المللی کار شکاف دستمزد جنسیتی را "شاخص قابل اندازه‌گیری" نابرابری بین زنان و مردان می‌داند. شکاف دستمزد جنسیتی در عربستان سعودی موضوعی است که بخشی از نبردهای نابرابری جنسیتی در این کشور را تشکیل می‌دهد. با وجود داشتن موقعیت‌های برجسته در نیروی کار و کمک‌های ارزشمند به رشد اقتصادی کشور، زنان همچنان حقوق کمتری نسبت به هم‌تایان مرد خود دریافت می‌کنند. در واقع، پیشرفت کنشگران مدنی عربستان در این زمینه کند بوده است و زنان همچنان برای به رسمیت شناختن و رعایت حقوق خود در نیروی کار مبارزه می‌کنند. در واقع موضوع نابرابری جنسیتی در عربستان سعودی یک مشکل طولانی مدت بوده است و زنان برای دستیابی به برابری مالی و موارد دیگر با موانع متعددی روبرو هستند. در سال ۲۰۱۹ نیز کمیسیون حقوق بشر عربستان سعودی (HRC) گزارشی را منتشر کرد که نشان می‌داد شکاف دستمزد قابل توجهی بین مردان و زنان در این کشور وجود دارد. این گزارش حاکی از آن بود که زنان در عربستان سعودی تنها ۵۶ درصد از درآمد مردان را به دست می‌آورند و در مقابل هر ریال سعودی که یک مرد به دست می‌آورد، عایدی زنان تنها ۰.۵۶ ریال است. یافته‌های این گزارش باعث درخواست‌های سازمان‌های حقوق بشری و گروه‌های مدافع برای تغییر شد. با این حال، با وجود توجه گسترده به این موضوع، پیشرفت در جهت کاهش شکاف دستمزد جنسیتی در عربستان سعودی کند بوده است. جدای از موضوع شکاف دستمزد جنسیتی، زنان اغلب با محرومیت از مشاغل پردرآمد در بخش‌هایی مانند مهندسی، مالی و فناوری مواجه هستند. علاوه بر این، زنان کمتر احتمال دارد که به سمت‌های رهبری ارتقا پیدا کنند، که معمولاً با حقوق بالاتر همراه است. مطالعه‌ای که توسط بنیاد «ملک خالد» در سال ۲۰۲۰ انجام شد، نشان داد زنان در عربستان سعودی با حضور ناکافی در نیروی کار مواجه هستند.

این مطالعه نشان داد تنها ۲۲ درصد از زنان در سن کار در کشور شاغل هستند در حالی که آمار در مردان در سن کار را ۷۶ درصد نشان می‌دهد. نرخ مشارکت پایین زنان در نیروی کار عربستان تا حدی به دلیل موانع فرهنگی و اجتماعی است که زنان را از ادامه مشاغل خارج از خانه منصرف می‌کند. با وجود این چالش‌ها، عربستان سعودی در سال‌های اخیر پیشرفت‌هایی را در رابطه با شکاف دستمزد جنسیتی در این کشور رقم زده است. بر اساس گزارش وزارت منابع انسانی و توسعه اجتماعی، شکاف دستمزد جنسیتی در عربستان سعودی بین سال‌های ۲۰۱۹ تا ۲۰۲۱ به میزان ۷ درصد کاهش یافته است. علاوه بر این، در سال ۲۰۲۱، عربستان سعودی در رتبه‌بندی جهانی شکاف دستمزد جنسیتی ۱۰ رتبه صعود کرده است. مجمع جهانی اقتصاد و از نظر مشارکت زنان در نیروی کار ۱۲ رتبه ارتقا یافته است. با این حال، عربستان سعودی هنوز مسیری طولانی برای دستیابی به برابری جنسیتی در محل کار دارد. در گزارش جهانی شکاف جنسیتی مجمع جهانی اقتصاد در سال ۲۰۲۲، عربستان سعودی در بین ۱۵۳ کشور در رتبه ۱۲۷ قرار گرفت. این گزارش چندین زمینه را که عربستان سعودی می‌تواند در آنها بهبود بخشد، از جمله ترویج برابری جنسیتی در محیط کار و افزایش مشارکت زنان در نیروی کار، برجسته کرده است. برای رسیدگی به شکاف دستمزد جنسیتی در عربستان سعودی، یک تغییر فرهنگی که برابری جنسیتی را در محیط کار ترویج می‌کند، ضروری است. کارفرمایان باید اطمینان حاصل کنند که زنان به فرصت‌های توسعه شغلی دسترسی برابر دارند و بر اساس شایستگی به جای جنسیت ارتقا می‌یابند. علاوه بر این، دولت باید اقداماتی را برای تشویق بیشتر زنان برای ورود به نیروی کار انجام دهد، مانند ارائه مشوق‌هایی برای شرکت‌هایی که زنان را استخدام می‌کنند و سرمایه‌گذاری در برنامه‌هایی که آموزش و حمایت از زنان در نیروی کار ارائه می‌دهند.

صنعت ورزش

صنعت ورزش بازاری پرمخاطب و پررونق و دارای گردش مالی قابل توجهی است و اثرات مثبت روانی و فیزیکی، مهمترین کارکرد آن است که موجب شادابی و پویایی منابع انسانی جوامع و جوانان می‌گردد. به همین دلیل دولت‌ها از ترویج ورزش در جامعه حمایت می‌کنند. ورزش علاوه بر ابعاد اقتصادی و اجتماعی، دارای بعد سیاسی نیز می‌باشد و دولت‌ها برتری در مسابقات بین‌المللی را جلوه‌ای از قدرت کشور در میادین جهانی می‌دانند. به همین دلیل امید به کسب مدال در رقابت‌های ورزشی خصوصا المپیک برای کشورها اهمیت فراوانی دارد. از سوی دیگر، اهمیت المپیک بیش از هرچیز به دلیل نقش آن در ترویج اتحاد بین‌المللی و جامعه جهانی است و قهرمانی در المپیک، علاوه بر اثرات درونی و ترویج ورزش در بین مردم، توجهات جهانی را به شدت به سوی کشورها جلب می‌کند. توجه جهانی به یک کشور بی‌شک در حوزه‌های اقتصادی مانند گردشگری، سرمایه‌گذاری و ...، به طور غیرمستقیم اثر دارد. مطالعات نشان می‌دهند کشورهای با جمعیت بیشتر و منابع اقتصادی فراوان تر به احتمال زیاد در المپیک بهتر عمل می‌کنند. همچنین مطالعات نشان می‌دهند تراز تجاری کشورها و توسعه اقتصادی بر موقعیت کشورها در عرصه‌های بین‌المللی ورزش تاثیر دارد و همچنین متغیر درآمد سرانه به دلیل امکان بیشتر برای تخصیص مصارف ورزشی، تاثیر مثبت و معناداری بر موفقیت ورزشی کشورها در المپیک دارد اما به طور کل شاخص توسعه انسانی تاثیر بیشتری بر توفیق کشورها در این بازی‌ها نشان می‌دهد. در نگرش سنجی مردم عربستان نسبت به احتمال کسب مدال‌های بیشتر توسط این کشور در المپیک ۲۰۲۴، ۷۵٪ از پاسخگویان عربستان را دارای این شانس دانسته‌اند که بیشترین میزان احتمال مربوط به گروه سنی ۴۴ تا ۵۵ ساله‌ها بوده و پس از آن افراد بالای ۴۵ سال و افراد ۲۵ تا ۳۴ ساله (به ترتیب ۷۹٪ و ۷۸٪) بیشتر از جوانان یعنی ۱۶ تا ۲۴ ساله‌ها احتمال داده‌اند عربستان مدال‌های بیشتری در این المپیک کسب کند. همچنین مردان و زنان با اندکی تفاوت (به ترتیب ۷۶٪ و ۷۴٪) معتقد بوده‌اند که عربستان مدال‌های بیشتری کسب خواهد کرد. این درحالی است که متوسط جهانی احتمال مردم کشورها برای کسب مدال در المپیک ۲۰۲۴، ۴۷٪ است و مردم عربستان با فاصله زیادی از سایر کشورها، نسبت به کسب مدال‌های ارزنده المپیک خوشبین هستند.

دورکاری

از دیگر مولفه‌های شاخص جامعه در این نگرش سنجی، افزایش دورکاری در عربستان ۲۰۲۴ بوده که ۶۳٪ از پاسخدهندگان باور داشته‌اند در سال ۲۰۲۴ میزان دورکاری در عربستان افزایش خواهد یافت. متوسط جهانی این مولفه، ۵۹٪ است. نظر زنان و مردان (به ترتیب ۶۴٪ و ۶۲٪) و گروه‌های سنی مختلف عربستانی در این خصوص تقریباً یکی است؛ افراد بالای ۴۵ سال (۶۵٪) و ۱۶ تا ۲۴ ساله‌ها (۶۴٪)، گروه سنی ۴۴ تا ۵۳ ساله (۶۳٪) و افراد ۲۵ تا ۳۴ ساله (۶۲٪) احتمال داده‌اند در سال ۲۰۲۴ دورکاری در عربستان افزایش یابد. دورکاری به عنوان پاسخی به COVID-19 برای کاهش شیوع عفونت و در عین حال ادامه عملیات تجاری اتخاذ شده است. عربستان سعودی از جمله کشورهایی بود که سیاست‌های سخت‌گیرانه دورکاری را همراه با اولین مورد مستند COVID-19 اتخاذ کرد.

انعطاف‌پذیری یکی از دلایل اصلی محبوبیت مدل‌های کار از راه دور است. کار از راه دور در عربستان سعودی کشش قابل توجهی پیدا کرده و به یک روش فزاینده برجسته در بین شرکت‌ها و کارکنان و بخشی جدایی‌ناپذیر از استراتژی‌های بسیاری از سازمان‌ها تبدیل شده است. عوامل متعددی در رشد کار از راه دور در عربستان سعودی نقش دارند: اولاً، پیشرفت‌های فناوری مانند اتصال اینترنتی قابل اعتماد و ابزارهای ویدئو کنفرانس، کار از راه دور را برای افراد آسان‌تر کرده است، بدون اینکه کارایی و بهره‌وری به خطر بیفتد. به علاوه کارفرمایان به طور فزاینده‌ای مزایای کار از راه دور، از جمله صرفه جویی در هزینه، دسترسی به مجموعه وسیع‌تری از استعدادها و افزایش رضایت کارکنان را تشخیص می‌دهند. دولت عربستان سعودی نیز نقش فعالی در ترویج کار از راه دور داشته است. ابتکاراتی برای تقویت زیرساخت‌های دیجیتال، حمایت از توسعه سیاست‌های دورکاری و اطمینان از اجرای ترتیبات کاری انعطاف‌پذیر آغاز شده است. بودجه و مشوق‌هایی برای شرکت‌هایی که شیوه‌های کار از راه دور را اتخاذ می‌کنند، به ویژه در بخش‌هایی مانند فناوری و خدمات دیجیتال ارائه شده است. شرکت مخابراتی عربستان سعودی (STC) به عنوان یک رهبر بزرگ در اتخاذ کار از راه دور عمل می‌کند. STC بزرگترین ارائه‌دهنده مخابرات در عربستان سعودی است و کار از راه دور را به عنوان یک استراتژی کاری طولانی‌مدت برای بسیاری از کارکنان خود پذیرفته است. STC با استفاده از فناوری و پلتفرم‌های دیجیتال، مدل‌های کار از راه دور انعطاف‌پذیر را پیاده‌سازی کرده است که به کارمندان خود اجازه می‌دهد از خانه کار کنند و به صورت مجازی با یکدیگر همکاری کنند. این انتقال به دلیل سرمایه‌گذاری‌های انجام شده در زیرساخت‌ها و ابتکارات تحول دیجیتال انجام شده توسط شرکت امکان‌پذیر شده است. علاوه بر این، STC اقدامات امنیتی سایبری قوی را برای اطمینان از امنیت و حفاظت از داده‌ها در زمانی که کارمندان از راه دور کار می‌کنند، اجرا کرده است. آنها همچنین از ابزارهای همکاری و سیستم‌های ویدئو کنفرانس برای تسهیل ارتباط و همکاری بین تیم‌ها استفاده کرده‌اند. به طور کلی، پذیرش موفقیت‌آمیز کار از راه دور توسط STC به عنوان نمونه‌ای برای بسیاری از شرکت‌های دیگر در عربستان سعودی عمل کرده است که اثربخشی و مزایای اجرای چنین مدل‌های کاری را نشان می‌دهد. علیرغم پیشرفت‌های انجام شده، چالش‌هایی وجود دارد که باید برای کار از راه دور برای دستیابی به پتانسیل کامل خود در عربستان سعودی برطرف شود. آگاهی و درک محدود در بین کارفرمایان و کارمندان در مورد بهترین شیوه‌های کار از راه دور و تکنیک‌های مدیریت مانعی ایجاد می‌کند. علاوه بر این، هنجارهای فرهنگی و شیوه‌های کاری سنتی ممکن است مقاومتی در برابر پذیرش گسترده کار از راه دور ایجاد کند. ظهور مدل‌های کار از راه دور پاسخی به تغییر نگرش نسبت به کار، پیشرفت در فناوری، هزینه و فرهنگ است. حرکت رو به جلو، برای سازمان‌هایی که به طور مستقیم به این موضوع پرداخته‌اند ضروری است. رهبران کسب و کار باید آن را جدی بگیرند. چنین تصمیمی با داشتن یک مدیر ارشد منابع انسانی کاملاً قدرتمند نیز از بالا به پایین هدایت می‌شود. شرکت‌ها باید روی آموزش‌ها و منابع خاصی سرمایه‌گذاری کنند تا به‌طور مؤثر تیم‌های راه دور را مدیریت و پشتیبانی کنند. چارچوب‌های نظارتی باید برای تضمین حمایت از حقوق کارگران و رسیدگی به مسائل احتمالی ناشی از ترتیبات کار از راه دور به تکامل خود ادامه دهند. گفتگوی مستمر بین نهادهای دولتی، کارفرمایان، کارمندان و ذینفعان مربوطه در شکل‌دهی چشم‌انداز کار از راه دور پایدار و فراگیر بسیار مهم خواهد بود.

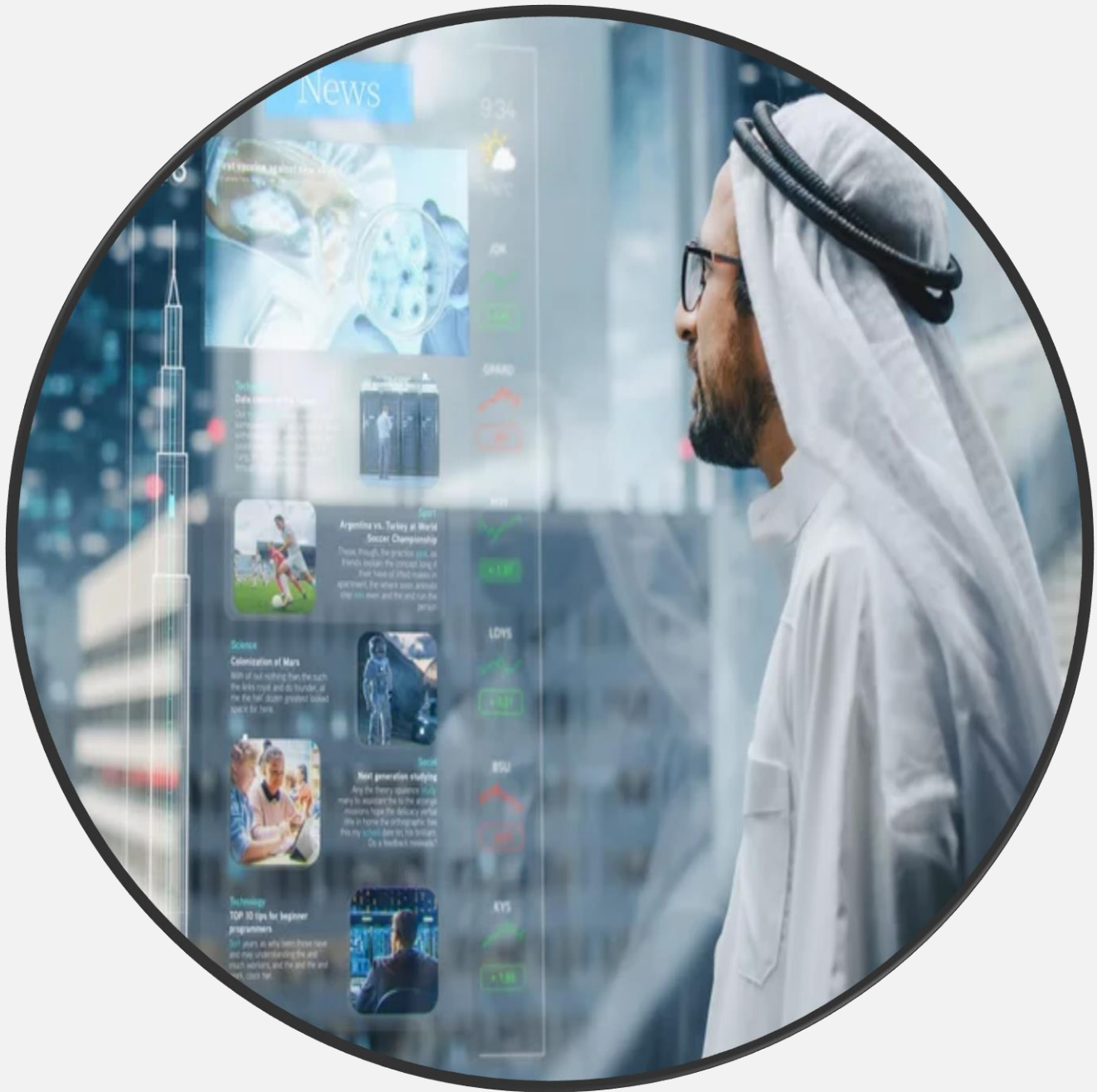
²Saudi Telecom Company

احتمال مهاجرت

۶۶٪ پاسخ‌دهندگان احتمال داده‌اند در سال ۲۰۲۴ میزان مهاجرت به عربستان افزایش یابد. کشورهای شورای همکاری خلیج فارس - بحرین، کویت، عمان، قطر، عربستان سعودی و امارات متحده عربی (امارات متحده عربی) در جمع میزبان بیش از ۳۰ میلیون مهاجر هستند. این مهاجران ۵۱ درصد از کل جمعیت شورای همکاری خلیج فارس را تشکیل می‌دهند و در سال ۲۰۱۹، ۱۱۵ میلیارد دلار به خانه فرستادند. سهم مهاجران از جمعیت در منطقه شورای همکاری خلیج فارس بیش از ۴ برابر کشورهای OECD (سازمان همکاری و توسعه اقتصادی) است. برای مدیریت این جریان مهاجران، کشورهای شورای همکاری خلیج فارس مدت‌هاست که به سیاست «کفالت» که بسیار مورد انتقاد قرار گرفته روی آورده‌اند. این سیاست یک سیستم حمایتی است که به کارفرمایان قدرت قابل توجهی بر امور مربوط به مهاجران از جمله در مورد حقوق آنها برای خروج و ورود مجدد به کشور یا نقل مکان به کشور دیگر می‌دهد. اکنون، اصلاحات عمده ای در کشورهای شورای همکاری خلیج فارس در حال انجام است که احتمالاً پیامدهای گسترده ای برای کارگران مهاجر و کشورهای مبدأ آنها و همچنین شهروندان شورای همکاری خلیج فارس خواهد داشت. عربستان سعودی اخیراً سیستم جدیدی مبتنی بر قرارداد را برای جایگزینی سیاست کفالت اعلام کرده است که به اکثر کارگران خارجی اجازه می‌دهد آزادانه وارد و خارج شوند. این اصلاحات پس از گفتگوهای سیاسی گسترده بین بانک جهانی و دولت سعودی صورت گرفت. ورود و خروج آزاد و حق انتخاب آزادانه کارفرما نه تنها از منظر حقوق بشری، بلکه برای ارتقا عملکرد اقتصاد عربستان سعودی کاملاً ضروری است و ضمن بازکردن فرصت‌های اشتغال و افزایش دستمزد برای مهاجرین در عربستان، انواعی از حمایت‌های اجتماعی برای این قشر در دوره تحرک (فاصله بین خروج از یک شغل تا یافتن شغل دیگر) تدارک خواهد دید. این اصلاحات بر مشاغل و کارگران سعودی خواهد تاثیراتی خواهند داشت که عموماً با گذشت زمان نمایان می‌شوند. تا پیش از این بسیاری از شرکت‌های سعودی از تحرک محدود کارگران خارجی بهره‌مند بودند. محدود کردن حقوق کارگران برای انتخاب آزادانه کارفرمایان به کارفرمایان قدرت انحصاری قابل توجهی می‌داد. از نظر اقتصادی، کارفرمایان می‌توانستند با به کارگیری کارگران با دستمزدهای کمتر از ارزش نهایی محصول کار، سود قابل توجهی به دست آورند. به عبارت ساده، آنها می‌توانستند از بازار نیروی کار «سود» استخراج کنند که این وضعیت تقریباً باعث می‌شد شرکت‌های عربستانی کمتر به سرمایه‌گذاری فکر کنند و همچنین بر بهره‌وری این شرکت‌ها اثر منفی داشت. به نظر می‌رسد با این اصلاحات، ممکن است برخی مشاغل به دلیل از دست دادن فرصت استخراج سود از کارگران مهاجر تعطیل شوند و یا کارفرمایان برای استحصال سود، به سرمایه‌گذاری و بهره‌وری بیشتر گرایش خواهند یافت. البته بین دستمزد کارگران سعودی و مهاجر شکاف قابل توجهی وجود دارد که باعث می‌شود کارگران خارجی که عموماً دستمزد بیشتری دریافت می‌کنند، حواله‌های بیشتری به خانه‌هایشان ارسال نمایند.

بنابراین اصلاحات حوزه کارگران مهاجر به احتمال زیاد منجر به تغییر جهت استخدام در عربستان سعودی و سایر کشورهای شورای همکاری خلیج فارس از کارگران خارجی با مهارت کمتر به سمت کارگران ماهرتر خواهد شد که این مساله نیز به نوبه خود تاثیراتی بر کشورهای مهاجر فرست خواهد داشت اما تاثیر آن بر جامعه عربستان رقابت نیروی کار ماهر مهاجر با نیروی کار ماهر عربستانی خواهد بود؛ امری که ممکن است تا حدود زیادی اشتغال در بازه سنی جوانان (تحصیل کردگان بازار کار) یعنی ۲۵ تا ۳۴ ساله‌ها پرچالش‌تر باشد. جالب آن که ۷۳٪ از پاسخ‌دهندگان در این گروه سنی، احتمال داده‌اند میزان مهاجرت به عربستان در سال ۲۰۲۴ افزایش یابد. این احتمال در گروه سنی ۱۶ تا ۲۴ ساله‌ها ۶۱٪، در گروه سنی ۴۴ تا ۵۳ ساله‌ها ۶۵٪، در گروه سنی بالای ۴۵ ساله‌ها ۶۴٪، در میان مردان ۶۸٪ و در میان زنان ۶۳٪ بوده است که مبین نزدیکی دیدگاه تقریباً نزدیک گروه‌های مذکور نسبت به احتمال افزایش میزان مهاجرت به عربستان است.

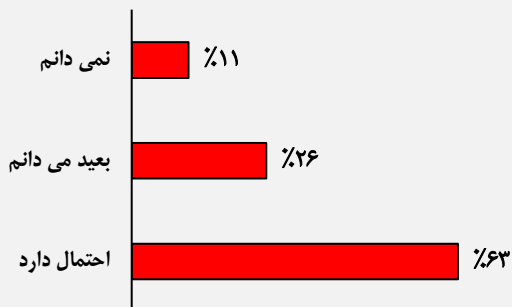

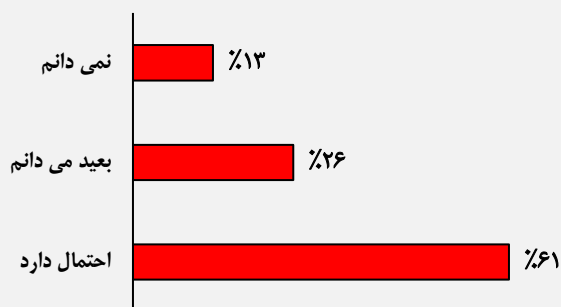
تکنولوژی

تکنولوژی در عربستان در سال ۲۰۲۴

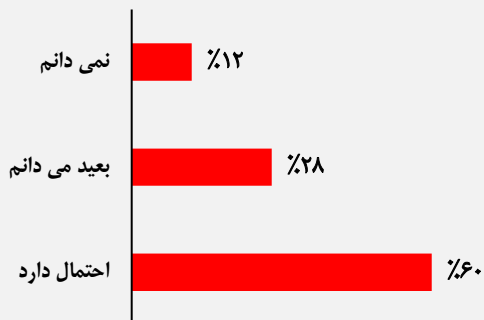
احتمال ایجاد مشاغل فراوان توسط هوش مصنوعی
در ۲۰۲۴

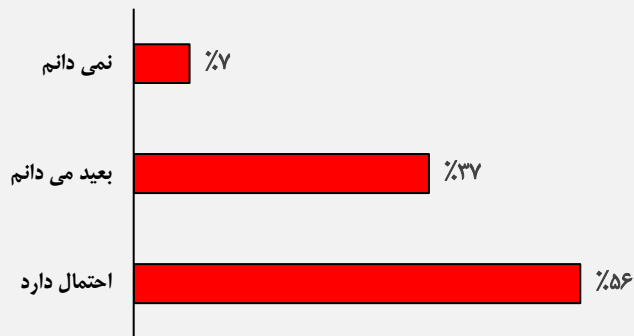
احتمال استفاده پزشکان از هوش مصنوعی در عربستان
در ۲۰۲۴

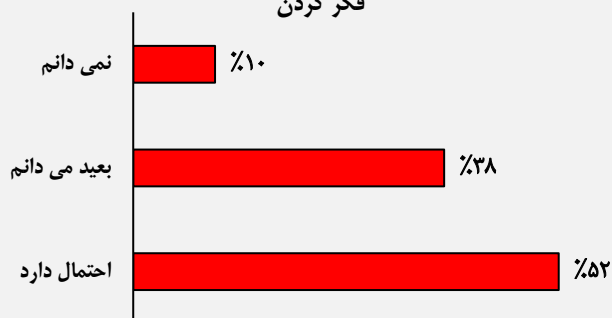
احتمال از بین رفتن مشاغل فراوان توسط
هوش مصنوعی

احتمال استفاده کمتر از رسانه های اجتماعی در
۲۰۲۴

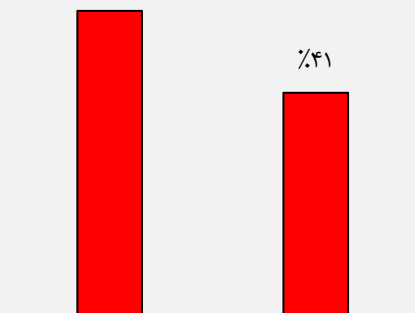
احتمال شبیه شدن ربات ها به انسان از نظر حرف زدن و
فکر کردن

مقایسه افکار مردم عربستان و جهان در مورد تکنولوژی در سال ۲۰۲۴

من از رسانه‌های اجتماعی در سال
۲۰۲۴ کمتر استفاده خواهم کرد

٪۵۶

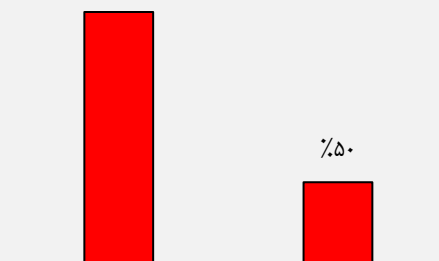

متوسط عربستان

متوسط جهانی

ربات‌ها در ۲۰۲۴ بیشتر شبیه انسان می
شوند و شبیه انسان حرف می‌زنند و فکر
می‌کنند

٪۵۲

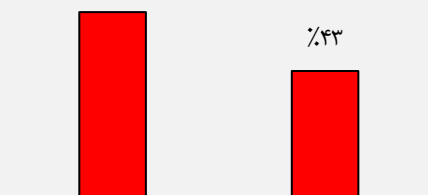

متوسط عربستان

متوسط جهانی

هوش مصنوعی در کشور من مشاغل
فراوانی را از بین خواهد برد

٪۶۳

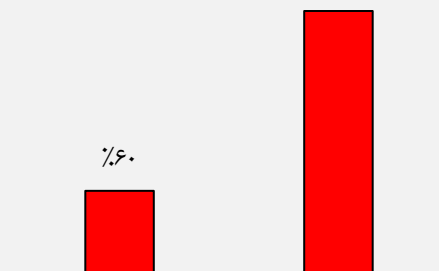

متوسط عربستان

متوسط جهانی

هوش مصنوعی موجب از بین رفتن بسیاری
مشاغل تازه در کشور من خواهد شد

٪۶۴

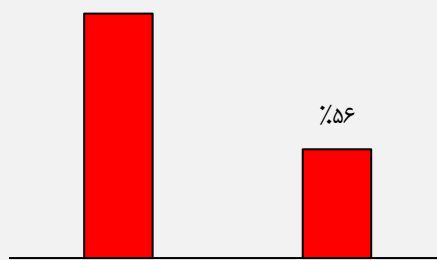
متوسط عربستان

متوسط جهانی

در کشور من در ۲۰۲۴ پزشکان از ربات
ها در درمان بیماری‌ها استفاده خواهند

کرد

٪۶۱

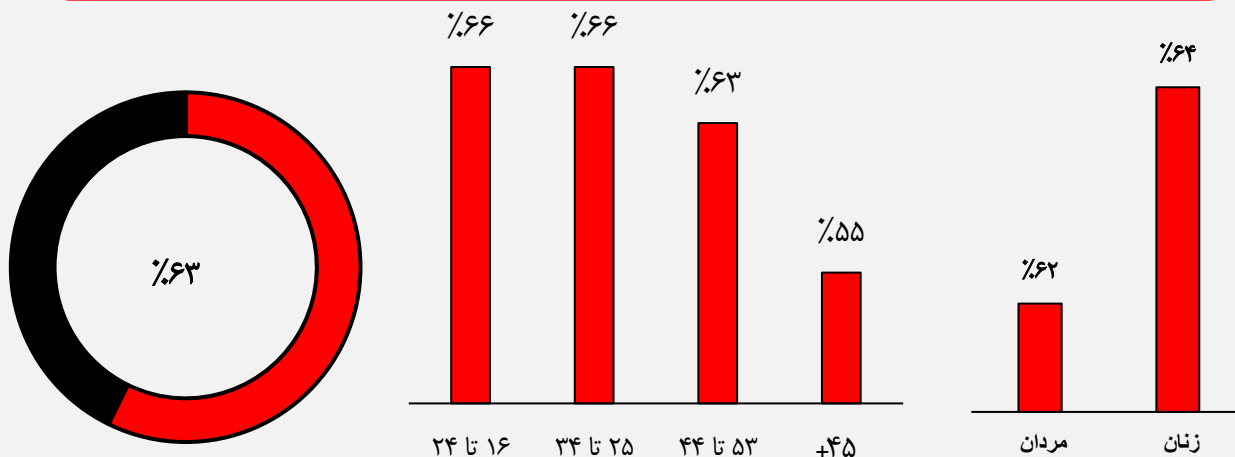

متوسط عربستان

متوسط جهانی

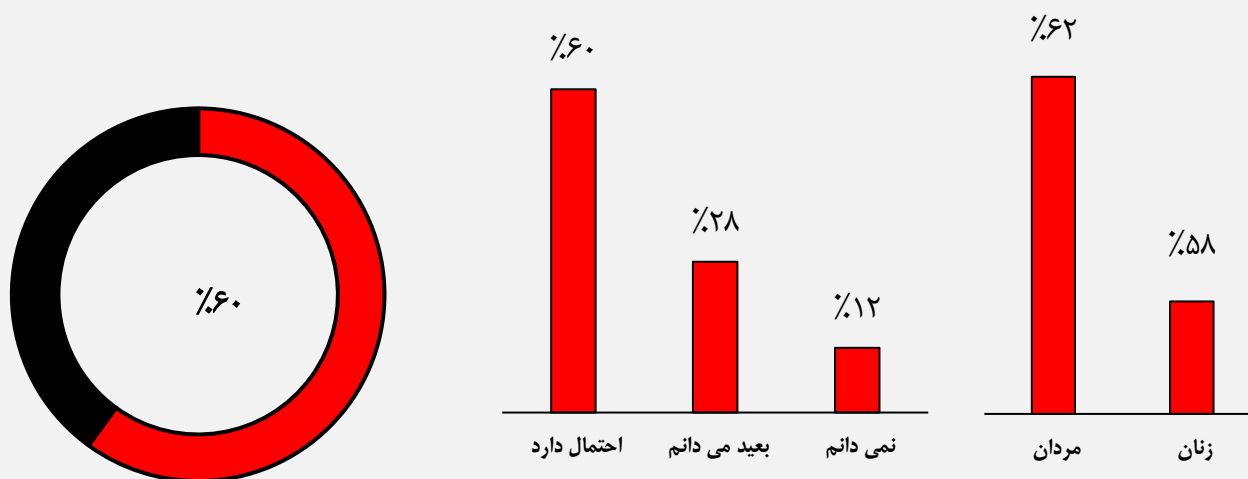
ایجاد مشاغل جدید فراوان توسط هوش مصنوعی در عربستان در سال ۲۰۲۴

بر مبنای ویژگی‌های جمعیت شناختی

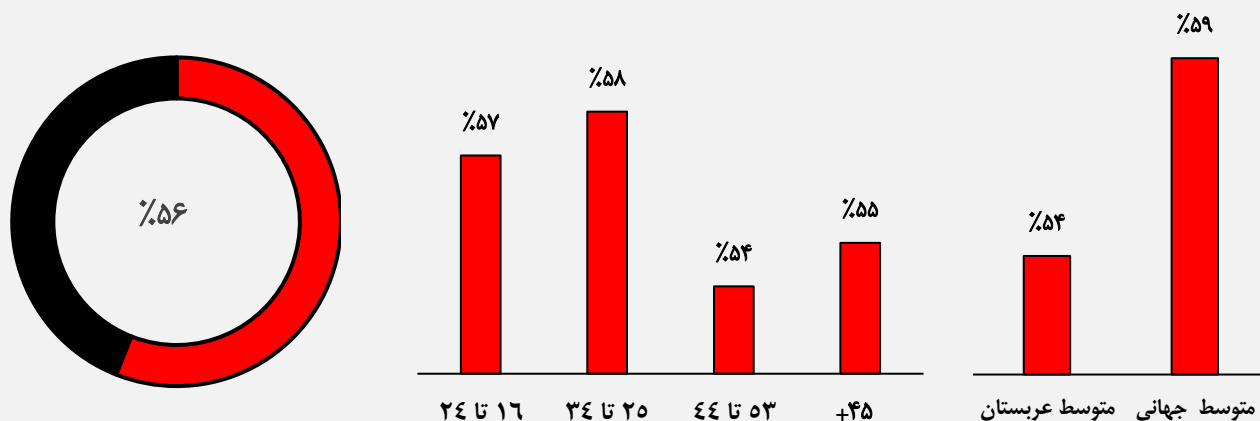
از بین رفتن مشاغل فراوان توسط هوش مصنوعی در عربستان در سال ۲۰۲۴

بر مبنای ویژگی‌های جمعیت شناختی

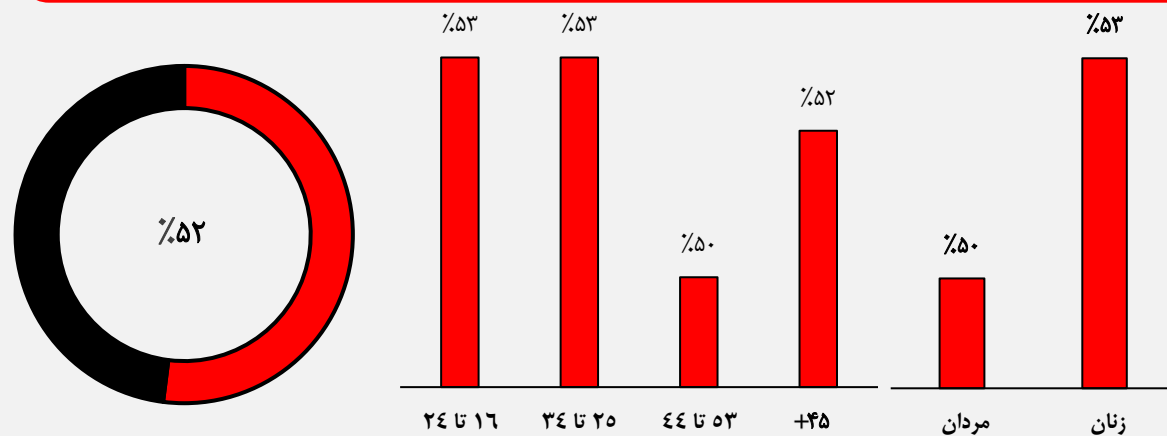
استفاده کمتر از شبکه‌های اجتماعی در عربستان در سال ۲۰۲۴

بر مبنای ویژگی‌های جمعیت شناختی

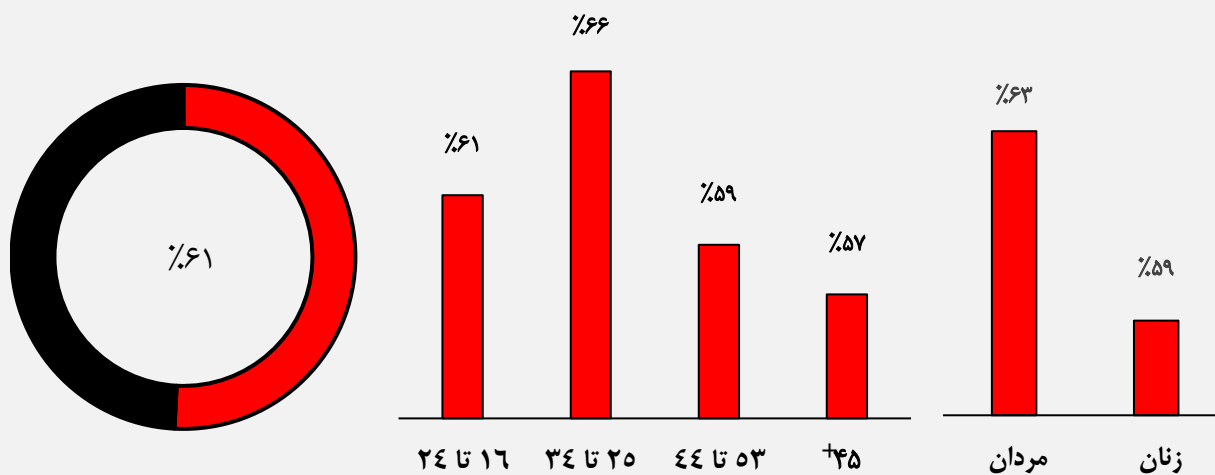
شبیه شدن ربات‌ها به انسان و حرف زدن و فکر کردن ربات‌ها مانند انسان در سال ۲۰۲۴

بر مبنای ویژگی‌های جمعیت شناختی

استفاده پزشکان عربستانی از ربات‌ها در درمان در سال ۲۰۲۴

بر مبنای ویژگی‌های جمعیت شناختی

رشد تکنولوژی

به طور کلی مردم عربستان باور دارند در سال ۲۰۲۴ میزان استفاده از تکنولوژی و فناوری‌های نوین در این کشور بیشتر خواهد شد. ۶۱٪ از پاسخ‌دهندگان احتمال می‌دهند در سال ۲۰۲۴ پزشکان از هوش مصنوعی بیشتر استفاده خواهند کرد. متوسط جهانی این شاخص ۵۶٪ بوده است. ۶۳٪ احتمال می‌دهند در این سال احتمالاً مشاغل فراوانی توسط هوش مصنوعی ایجاد خواهد شد. متوسط جهانی این شاخص ۴۳٪ است. ۶۰٪ نیز احتمال می‌دهند هوش مصنوعی باعث از بین رفتن مشاغل فراوانی در این کشور گردد. متوسط جهانی این شاخص نیز ۶۴٪ بوده است. ۵۲٪ احتمال می‌دهند در این سال ربات‌ها از نظر حرف زدن و فکر کردن شبیه انسان‌ها خواهند شد در حالی که متوسط جهانی آن ۵۰٪ بوده است. این ارقام نشان می‌دهند عربستانی‌ها به نسبت متوسط جهانی، بیشتر احتمال می‌دهند تکنولوژی‌های جدید در این کشور کاربردی شوند. البته در خصوص شاخص از بین رفتن مشاغل سنتی توسط هوش مصنوعی، عربستانی‌ها با نرخ ۶۰٪ کمتر از معدل جهانی (۶۴٪) نگرانی داشته‌اند. در مورد استفاده پزشکان از هوش مصنوعی، مردان (۶۳٪) بیش از زنان (۵۹٪) به این احتمال باور داشته‌اند. در میان گروه‌های سنی ۲۵ تا ۳۴ ساله‌ها (۶۶٪) بیش از سایر گروه‌های سنی این احتمال را داده‌اند. این نرخ در سایر گروه‌های سنی ۱۶ تا ۲۴ ساله‌ها (۶۱٪)، ۴۴ تا ۵۳ ساله‌ها (۵۹٪) و بالای ۴۵ ساله‌ها (۵۷٪) بوده است و مردان (۶۳٪)، بیش از زنان (۵۹٪) معتقد بودند در سال ۲۰۲۴ پزشکان عربستان از ربات‌ها در درمان استفاده خواهند کرد. در مورد ایجاد مشاغل جدید توسط هوش مصنوعی در عربستان، زنان (۶۴٪) از مردان (۶۲٪) خوشبین‌تر بوده‌اند. ۱۶ تا ۲۴ ساله‌ها و ۲۵ تا ۳۴ ساله‌ها (۶۶٪) به یک میزان تحقق این ایده را محتمل دانسته‌اند و افراد بالای ۴۵ سال (۵۵٪) کمتر از همه به آن خوشبین بوده‌اند. همچنین مردان عربستانی (۶۲٪) بیش از زنان (۵۸٪) احتمال داده‌اند مشاغل فراوانی در این کشور توسط هوش مصنوعی از بین برود اما در خصوص شبیه شدن ربات‌ها به انسان‌ها، زنان (۵۳٪) بیش از مردان (۵۰٪) نگرانی داشته‌اند. گروه‌های سنی ۱۶ تا ۲۴ و ۲۵ تا ۳۴ ساله‌ها (۵۳٪)، بالای ۴۵ ساله‌ها (۵۲٪) و ۴۴ تا ۵۳ ساله‌ها (۵۰٪) به ترتیب بیشترین نگرانی را در این خصوص داشته‌اند.

بی‌شک جهان در معرض تغییرات تکنولوژیکی سریعی قرار دارد. برخی کشورها سیاست‌هایی را برای رویارویی و انطباق با این تغییرات تعیین و اجرا کرده یا می‌کنند. عربستان سعودی در سال ۲۰۱۹ با رویکرد تحول دیجیتال «مردم محور» شبکه‌های 5G را با پوشش بیش از ۵۳ درصد راه اندازی کرد. سرمایه‌گذاری‌های قابل توجه در زیرساخت‌های دیجیتال منجر به سرعت بالای اینترنت تلفن همراه و افزایش نرخ اشتراک شد و این کشور را به عنوان کشوری پیشرو در حوزه فناوری قرار داد. طبیعتاً تحول جوامع فرآیندی زمان‌بر است و علیرغم فشار جهانی به سمت تحول دیجیتال، تغییر در نحوه ارتباط افراد، انجام تجارت، دریافت مراقبت‌های بهداشتی، رفتن به مدرسه، ایجاد سیستم‌ها و شبکه‌ها، مهارت‌های لازم و تقاضا برای چنین تغییر اساسی آنی نیست. تجارب کشورهایمانند کره جنوبی، سنگاپور یا بریتانیا به عنوان قهرمانان بخش عمومی دیجیتالی شدن، نشان می‌دهد که چنین تحولی یک شبه اتفاق نمی‌افتد.

تجربه عربستان سعودی نیز نشان می‌دهد ساختن محیط مناسب زمان‌بر است. از زمان شروع همه‌گیری کووید-۱۹، بانک جهانی با دولت عربستان سعودی برای رشد اقتصاد دیجیتال و دستیابی به اهداف متنوع اقتصادی، شمول، کیفیت زندگی، پایداری و تعالی در خدمات دولتی همکاری کرده است. این کار در سال ۲۰۲۰ با راه‌اندازی مرجع دولتی دیجیتال (DGA)، نهادی جدید با مأموریت رهبری استراتژی دیجیتال دولت آغاز شد. DGA خدمات دولتی دیجیتالی یکپارچه و شهروند محور را بر اساس استانداردهای دولتی مانند باز بودن، شفافیت و سهولت استفاده در بین آژانس‌ها با تمرکز بر استفاده از چنین خدماتی از طریق دستگاه‌های تلفن همراه (در درجه اول) ترویج می‌کند. پلتفرم‌های دولتی دیجیتال عربستان سعودی در کمک به آژانس‌ها برای به اشتراک گذاشتن داده‌ها و ارائه خدمات ایمن، قابل اعتماد و کاربر محور به مردم کمک کرده است. بنابراین تنها در چند سال کوتاه، عربستان سعودی می‌تواند در مورد نتایج واقعی تحول دیجیتال در این کشور اظهار نظر کند. دولت پلتفرم‌هایی ساخته است که شفافیت و اعتماد را افزایش می‌دهند. به عنوان مثال، ۲۴ میلیون نفر از پلتفرم Absher استفاده کرده‌اند که خدمات دولت الکترونیک عربستان سعودی مانند شناسه‌های دیجیتال، خدمات احراز هویت و گذرنامه‌ها را برای بیش از ۳۰۰ سرویس تراکنش‌های مختلف قدرت می‌دهد. به طور مشابه، پورتال Najiz روزانه ۱۵۰ خدمات الکترونیکی دولتی، از خدمات دادگاه مجازی تا اسناد تجاری را برای تا حدود ۱۸۰۰۰۰ بازدیدکننده ارائه می‌دهد. در یک هفته معمولی، این پلتفرم حدود ۹۰۰۰۰۰ تعامل را ارائه می‌دهد. Najiz بسیار کارآمد بوده است و ۹۵ درصد پرونده‌های دادگاه در حال حاضر در دادرسی‌های مجازی حل و فصل می‌شوند و این امر باعث کاهش تشریفات اداری و کاهش متوسط طول رسیدگی از ۲۴۸ روز به تنها سه هفته می‌شود. بیمارستان مجازی Soha یکی دیگر از اولین‌ها در نوع خود در منطقه است و نشان می‌دهد چگونه پلتفرم‌های دیجیتال مدرن می‌توانند خدمات بهداشتی را به طور قابل توجهی گسترش دهند. این بیمارستان با استفاده از فناوری‌های پیشرفته از جمله هوش مصنوعی و واقعیت مجازی افزوده، حدود ۵۰ خدمات تخصصی مانند مشاوره اورژانسی و بهداشتی از راه دور، کلینیک‌های تخصصی و خدمات مراقبت از خانه مجازی را ارائه می‌دهد. در برخی موارد، یک بیماری در یک منطقه روستایی اکنون به جای چهار هفته، تنها در سه روز تشخیص داده می‌شود. از زمان افتتاح Soha در سال ۲۰۲۲، پزشکان ۱۳ عمل جراحی قلب از راه دور انجام داده‌اند، زمان مورد نیاز برای مداخله پزشکی برای سگته‌های مغزی را تا حد زیادی به ۳۳ دقیقه کاهش داده‌اند و مدت اقامت بیماران در بیمارستان‌های نارسایی قلبی را تا ۴۰ درصد کاهش داده‌اند. تعداد کل مشمولان خدمات سلامت سه‌تا امروز به ۵۸ هزار و ۵۵۰ نفر رسیده است. انتظار می‌رود این تعداد به ظرفیت پیش‌بینی شده سالانه ۴۰۰۰۰۰ بیمار در سال افزایش یابد.

منابع:

Parveen, Musrrat. (2023). Reflection of Saudi Women’s Participation and Leadership: A Study on the Gender Differences in Leadership and Structural Barriers. Rupkatha Journal on Interdisciplinary Studies in Humanities. 15. 10.21659/rupkatha.v15n2.16.

<https://www.ipsos.com/en-us/ipsos-update-january-2024>

https://data.worldbank.org/indicator/SE.ADT.LITR.FE.ZS?locations=SA&most_recent_value_desc=false

<https://www.weforum.org/agenda/2024/01/economic-outlook-2024-recession-inflation>

<https://earthobservatory.nasa.gov/world-of-change/global-temperatures>

<https://borgenproject.org/gender-wage-gap-in-saudi-arabia>

https://digitalcommons.iwu.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1004&context=econ_hon_proj

<https://www.imf.org/en/Publications/WEO/Issues/2024/04/16/world-economic-outlook-april-2024>

<https://www.vision2030.gov.sa/media/wpqkvpqa/the-story-of-transformation-2023.pdf>

https://iea.blob.core.windows.net/assets/96d66a8b-d502-476b-ba94-54ffda84cf72/Renewables_2023.pdf